

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia” Iosif Marschall, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERTATE:

se primesc la **biroul administrației**, (strada Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani, a treia-ora 10 bani.

De preste săptămână.

Intemplantările mai însemnate:

În dietă continuă obstrucția. Stările sînt tot mai încurcate. Să vorbește tot mai mult despre disolvarea dietei.

*

În conflictul dintre Rusia și Japonia nu s'a făcut nici o schimbare.

*

Răscoala seminției Herrero continuă. Nemții au avut câteva lupte cu răscoala.

*

Despre toate aceste iubiri nostri cetitori așă descrieri în foaie.

Incurcați.

Sînt incurcați rău compatrioții noștri. Carul ocărmuirii nu poate nici decum a da înainte.

În numărul trecut al foii noastre am arătat, că obstrucția s'a întărit, a câștigat în putere și astfel poziția lui Tisza sau și mai bine zis, a guvernului, s'a îngreunat.

În privința aceasta situația în dietă nu s'a schimbat. Obstrucția continuă. Deputații opoziționali și cu ei împreună cei din partidul poporal țin la vorbiri lungi și discuții seci, cu scopul cunoscut, de-a împedea votarea proiectului al doilea de recruți și peste tot și votarea altor proiecte.

Astfel stînd lucrurile, în săptămîna aceasta s'au răspândit știri din Pesta, că a sosit vremea de-a fi zdrobită obstrucția și că »mîna tare« a lui Tisza, despre care s'a vorbit de mai multe-ori, acum își va arăta puterea.

Astfel se vorbea, că Tisza va propune o ședință permanentă a dietei, fie ea ori-cît de lungă, pentru a se vota proiectul de recruți, apoi va urma disolvarea dietei și se vor face alegeri nouă de deputați.

Să zicea mai departe, că Tisza va merge la Viena, la Maiestatea Sa, unde va raporta despre starea lucrurilor și va cere învoirea prealabilă pentru a putea duce în deplinire planurile sale.

Cu un cuvînt cercurile politice erau ațîțate, căci se așteptau la lucruri mari, deosebite și la o schimbare neașteptată a stărilor.

De fapt contele Tisza s'a dus săptămîna aceasta la Viena, dar' cu ce scop și ce a isprăvit, până azi nu știm apriat.

Știrile cele mai nouă vestesc, că Tisza n'a cerut altceva de la Maiestatea Sa, decât convocarea delegațiunii maghiare pe începutul lui Februarie, ca să hotărească în afacerile comune, cum a hotărît delegația austriacă. Pe timpul, cît vor fi întruniți în Viena delegații maghiari, dieta nu va ține ședințe și aceasta va dura 2—3 săptămîni. Contrarii lui Tisza zic, că atunci apoi își va începe lucrarea »mîna tare« a lui Tisza, adică după-ace delegațiunea ungără își va fi isprăvit cele de lipsă, va urma să se facă rînduială în țeară. Cum va isbuti Tisza cu aceasta, nu se știe.

Ca un semn caracteristic al stărilor mai amintim, că deputatul liberal Smialovsky, a făcut în ședința de la 26 l. c. o propunere pentru limpezirea situației. Anume Smialovsky a propus, ca să se sisteze discuția asupra proiectului de lege militar și să se aleagă o comisie, alcătuită din deputați de toate partidele, cari în timp scurt să încerce a face un proiect de împăcare.

Propunerea va veni la desbatere, dar' poate că nu va fi primită, de oare ce partidul guvernamental nu nădăduiește a ajunge la ceva rezultat bun prin ea.

Cum se vede din toate aceste, stările sînt încurcate și nimenea nu știe cu siguranță, ce va urma și cum se vor descurca trebile. Una însă e sigur, că carul statului nu poate da înainte, cum am spus-o aceasta la începutul articolului.

Declarațiile lui Khevenhüller. Contele Khevenhüller, ambasadorul (încredințatul) Austro Ungariei la Paris a făcut declarații politice interesante în o întîlnire, ce a avut o cu un redactor de la foaia »Gaulois«.

Khevenhüller a zis, că el n'a crezut în izbucnirea unui războiu între Rusia și Japonia și, luînd în socoteală înclinările pacifice ale Țarului, nu crede nici acum, că treaba va ajunge la războiu.

Cu privire la Macedonia ambasadorul a zis, că Rusia și Austro Ungaria purced sincer, dar' în Europa sînt unii nemulțumiți, pentru-că reformele se introduc prea încet. Ele însă se vor introduce, și dacă nu vor fi îndestulătoare, proiectul de reforme se va mai lărgi.

Să poate întempla, ca la primăvară să izbucnească de nou răscoala Bulgarilor în Macedonia, dar' aceasta nu va împedea introducerea reformelor.

FOIȚA.

Din viața lui Aron Boca Velchereanul.

Sînt oameni, lăsați de D-zeu pe pămînt, ca să conducă popoarele la fericire și bunăstare. Acești oameni se pot asemîna cu copacii uriași din pădurile seculare, în cari bat vînturile, dar' ei abia își mișcă crengile și falnic dominează pădurea... și sînt oameni asemenea viorelelor, cari stau modest în umbră, dar' răspîndesc miros în jurul lor, cari n'au altă fericire decît a înștrua și desfîta pe cei din jur. Vioreaua se naște și crește în raze de soare primăvăric, ear' acești oameni cari li-se asemîna, apar în vremile, cînd o caldă adiere de renaștere rechiamă pe un popor la propășire, la viață.

Asemenea acestor din urmă este Aron Boca Velchereanul, născut la anul 1838 în Velcherul-de-Câmpie, fiu de econom. Pe plaiurile Câmpiei transilvane a supt aerul curat

al patriei și a învățat a-și iubi poporul, a cărui odraslă vrednică este și pentru care a muncit și muncește așa de mult. Cînd a fost Aron de 10 ani, i-a murit mama-sa Maria. Acest lucru l'a întristat așa de amar, încît tatăl seu Gerasim nu l'a putut mîngăia, decît promîțîndu-i că-l va duce la cantorul din sat să-l învețe carte.

În puțină vreme biserica din Velcheriu răsuna de glasul melodios al pruncului Aron. Dar' atîta i-a trebuit bătrînului Gerasim. Acum Aron nu era îndestulit cu ce știa, ci a poftit de la părintele seu să-l ducă în școli mai mari, la oraș.

În 1854 s'a dus la Reghin și de acolo la Blaj, unde absolvînd 3 clase gimnasiale cu eminentie, a depus examenul de calificare învățătoresc și se aplică de învățător în Sînmărtinul-de-Câmpie.

Făcea versuri la morți, le cânta dulce și poporul îl numea: »Cîntărețul cel vestit al Câmpiei«.

Din Sînmărtin se mută ca învățător în Cianul mare. Aci își împlinî misiunea în mod

perfect. Esemplu a fost el la popor în toată privința, căci nu numai a învățat copiii acestui popor, ci a dat exemplu tuturor a munci și a cruța. Dovadă că dîn 150 fl. bani și 10 jugere de pămînt ce avea, ca dascăl, el căsătorindu-se cu o vrednică fată de plugar și-a agonisit 30 jugere, casă și grădină frumoasă în satul nașterii sale.

Pe la anul 1862 Aron plîntă pe spesele sale, în grădina din Cianul-mare, un pomet atît de frumos cît îl admirau toți și pe la 1872 îl doră școalei, fără a pretinde nimic. Atunci se strămută în comuna sa natală ca să lumineze și ducă la bunăstare și Velcheriul-de-Câmpie, unde asemenea servind 12 ani și mai plîntînd o grădină de pomi, pe care o doră școalei să retrace în viață privată.

Dar' cum se înțelegem această viață privată alui Aron? Așa, că de aici încolo se pare a munci mai mult pentru scumpul seu popor.

Fu ales jude, colector, cassar și curator primar timp de 18 ani. Cînd fu ales curator bisericesc, biserica avea 3 fl. 76 cr. Azi?

Mare proces de agitație. Săptămâna trecută s'a început în Neutra procesul intentat deputatului slovac Veselovski, pe cuvânt, că la alegerile dietale trecute ar fi agitat împotriva națiunii maghiare și a patriei. Au fost ascultați o mulțime de martori, între cari și Slovaci renegați. Procesul ține de 8 zile. La încheierea foii nu ne este cunoscută sentința.

Reforma — inspectoratelor școlare. Ministrul de culte Berzeviczy voiește să reformeze inspectoratele școlare pentru școalele populare, cu scopul, ca inspectorii școlari să aibă mai multă vreme a controla propunerea limbii maghiare în școalele populare nemaghiare. Spre acest scop s'a și lucrat un proiect. — Adece totul pentru maghiarizare!

Comitele Hunedoarei. În foaia oficială a apărut publicația, prin care Mara László vicespanul comitatului Hunedoarei e numit fișpan tot în acel comitat, după-cum amintisem în nrul trecut.

Avisăm pe iubii nostri cetitori, că numărul de față e cel din urmă, ce se trimite aceloră, cari nu și-au renoit încă abonamentul. Rugăm deci pe toți aceia, cari nu voiesc a li-se întrerupe expedarea foaiei, să trimită în curând abonamentul restant.

DIN LUME.

Răscala Hererilor.

Răscala seminției rășboinice Herero din colonia germană din Africa-de-mează-apus se vede a deveni primejdioasă pentru Nemți.

După știrile mai nouă, la răsculați s'au alăturat și câteva alte seminții. Numărul luptătorilor e de vre-o 15 mii. Orașul Vindhuc, unde se află scaunul deregătorilor nemțești, e încungiuat de 8000 de răsculați. Călea

Prin bani agonisiți cu sudoare și prudență biserica a cumpărat o grădină frumoasă și pe ea s'a zidit un edificiu bisericesc cu vre-o 14.000 fl. și pentru acea biserică și școala totuși mai au preste 3000 fl. bani depuși la bancă.

Eată ce poate face diligența, dragostea de neam și conducerea bună.

Despre activitatea și zelul lui Aron Boca Velchereanu, ca învățător, servesc mulțime de dovezi și documente dela superiorii sei, astfel în Testimoniul protopopesc din 1859, când era învățător în Sănmărtinul-de-Câmpie, se zice: «Cu totul distingându-se cu modestie, blândetă, acurată împlinire a oficiului seu» etc. La 1861 i-se dă testimoniu dela parochul Cianului-mare, unde între altele i-se zice: «În tot decursul acestui an școlastic, cu rîvna și zelul și cu acomodată lui purtare cu școlarii, face într'adevăr să merite frumosul nume de învățător; examenul ce-l dădu cu școlarii sei, ne convinse pe deplin, că poate desteritatea, zelul și silința unui învățător bun. Apoi bunele lui însușiri, ce le posedă, blân-

ferată și telegraful au fost nimicite. Vindhuc are cetate, dar' e apărut abia de 230 de soldați, cari împreună cu locuitorii vor a se apăra până va sosi ajutor. În alte părți asemenea s'a întâmplat ciocniri cu răsculații și după o știre sosită la Londra, o mică trupă de Nemți a fost ucisă. Asemenea au fost pustiite mai multe familii nemțești. Herrerii sînt foarte cruzi cu Nemții, pe cari dacă li prind îi chinuesc, apoi îi ard de vii. O telegramă vestește, că unui oficer neamț i-au tăiat mâinile și picioarele, apoi i-au scos ochii și l-au lăsat așa pe câmp.

Espediția engleză în Tibet.

Cum am amintit la timpul seu o expediție engleză a intrat din India în Tibet pentru a cere satisfacție dela Lama (domnitorul) Tibetului. Espediția e condusă de generalul Younghusband și a plecat în 7 Ian. c., din Fakri și a sosit până în orașul tibetan Ciubi. Espediția e în cale spre Gjance, de unde se va îndrepta spre Lhassa, capitala Tibetului.

După știrile mai nouă o ceată de tibetani au eșit în calea Englezilor și au ameuinat, că dacă Englezii vor mai înainta, ei se vor împotrivi. Se crede, că tibetani sînt încurajați de Ruși.

Rusia și Japonia.

Neînțelegerile dintre Rusia și Japonia nu sînt delăturate, dar' e nădejde, că se vor delătura. Pertractările însă decurg încet, deși Rusia dorește, ca ele să se gate cât mai curînd. Rusia e aplicată la pace, pe când Japoniezii sînt dornici de războiu. Mai mulți Iaponezi bogați au îmbiat guvernul cu bani, dacă va fi războiu.

Știri mărunte.

Parlamentul englez se va deschide Marți, n. 2 Febr. c. Să vorbește de abdicarea unor ministrii.

Cortezul (parlamentul) spaniol s'a deschis în 26 I. c. Opoziția va desvolta o luptă strajnică.

Din Gușterița.

— Ianuarie, 1904.

În parochia noastră Gușterița, situată în nemijlocita apropiere de Sibiu dela înființarea acestei parochii s'a perondat în decursul timpului atîți preoți, mai mult sau mai puțin cualificați. Și

deja, evlavie și purtarea lui morală îl arată a fi destinat nu numai la școlari, dar' și la popor bun învățator, eară nu mercenariu...

Ear' testimoniul, dat la 30 Iulie 1861 din partea protopopului Cojocnei, adevărește, că: atîta energie a misiunii sale, a arătat, dînd examenul cu 81 învățacei în prezența mea, căt cere meritul seu, un renume foarte bun, și de mare laudă demn, cu atîta mai virtos că și din moravurile cele bune creștinești (i xta illud senecae bis docet, q u exemplo docet) cu viața sa cea esemplară, adevărat esemplu de imitat, s'a arătat, nu numai învățaceilor sei, ci și tot poporului Cianului-mare.

P. V. consistor din Blaj data 26/14 Iulie 1861 trimise oficiului protopopesc al Cojocnei următoarea scriptă care merită să o publicăm în întregul ei:

O prea plăcută înștiințare a frăției sale parochului din Cianul-mare, Demetriu Sabo, despre singularea activitate și energiosul zel a docentului de acolo Aron Boca, în instituțiunea învățaceilor școlari, cu cel mai bun progres și admirarea, și îndestulirea tuturor, cetidnu-se

unii și alții din acești preoți, cari au păstorit turma noastră cuvîntătoare n'a fost nici unul în poziție a desvolta o activitate mai rodnică în parochie, atîd din cauza timpurilor vitrege din trecut, cu deosebire însă n'am putut progresa și din cauza, ca acei preoți antecesorii erau mai puțin inteligenți.

Deși parochia noastră judecându-o din toate punctele de vedere, e mai puțin însemnată față cu alte parochii mai fruntașe din tractul Sibiului, cu toate acestea la anul 1896. 29 Iulie st. v., fû fericită a bineventa și primî în sinul seu în urma alegerii, pe inteligentul preot Ioan Stîngu din Sibiu, un preot, care ca și parochia noastră nu avuse și de carele poporul de aici legase frumoase speranțe. Și nici nu s'a înșelat poporul în așteptările sale, căci preotul nostru Ioan Stîngu a păstorit turma noastră cuvîntătoare în decurs de aproape 8 ani de zile, cu destul zel și abnegațiune, pe lîngă toate pedecile ce i-s'au pus în calea păstoriei sale. Ca preot la altar și în toate afacerile sale preoțești prin vocea-i melodioasă pot zice că a fost unul dintre cei mai zeloși preoți, așa că în privința aceasta nu era mai mult de dorit. Dînsul îndată la venirea sa în parochie prevăzuse deja, că are de-a lucra la noi în un ogor întelenit.

Afară de frumoasa biserică zidită cu ajutorul de bani de 3000 fl. al marelui bărbat nemuritor și binefăcător, Andrei Baron de Șaguna și afară de o casă și curte cumpărată cu spriginul și ajutorul lui Ioan Hania, precum și afară de câteva jugere de pămînt cumpărat în anii anteriori, averea noastră bisericască era prea modestă. La venirea acestui preot nu avuse biserica, decât un capital de bani de 200 coroane, depuși la institutul »Albina« și câteva venite bisericesti, din cari abia se pot acoperi speșele bisericesti anuale.

Îndată ce a venit însă preotul Ioan Stîngu în parochie, biserica noastră atîd în cele strîns bisericesti, căt și în cele școlare a luat uu avînt mai îmbucurător. Depunerile dela institutul »Albina« s'au urcat în timp de vre-o 2—4 ani dela 200 cor. la 1200 cor. din care

în sesiunea consistorială de azi, a făcut o impresiune atîd de plăcuță, în toți membri consistoriali, căt unanimi voto, s'a decretat a i-se trimite un lăudător recunoscător și demn de un docente, precum s'a recomandat Aron Boca, care cunoscându-și misiunea sa, prin activitatea și zelul seu cel mare, au produs lucruri de mirare cu învățacei din Cianul mare.

Aceasta recunoștință la acea însărcinare se împărtășește cu Prea Onorat Frăția Ta, ca făcînd a se publica în comuna Cianul-mare, să fie și docentului de o mîngăioasă recompensiune, a zelului, seu și părinților pruncilor de o datorie mulțumitoare, și recunoștință a meritelor crescătorului băeților sei. Am dori ca gloriosul progres, care la făcut Aron Boca cu școlarii sei să se publice și în gazetele naționale, ca să fie și un impuls puternic și altor spre urmare, care dela întrepunerea și inviațiunea Frăției tale și așteptăm

Blaj, 26/14 Iulie 1861.

Stefan Maniș m. p.,
notar consistorial.

cu adausul unei sume de bani împrumutate dela »Albina« s'a cumpărat pe seama bisericeii noastre realitățile onoratei d-ne Otilia Comșa, aflătoare pe hotarul Gușteriței în preț de peste 3000 coroane. Apoi tot preotul acesta a esoperat, după un proces greu de 4 ani de zile, purtat cu comuna politică săsească, — un ajutor de bani de 2000 coroane în scopul edificării unei școale nouă, care capita e depus la bancă spre fructificare; ba nu mult după aceasta prin o conferire avută în cauză cu comuna politică și cu comuna bisericească ev-luterană tot preotul nostru a câștigat pentru posteritate 30 jugere, pădure donată pe seama bisericeii noastre, din care se scoate în tot anul suma de circa 400 coroane, apoi câte și mai câte odoare și odăjdii bisericești procurate pe seama serviciului divin, împodobind și înfrumșetând biserica noastră, cum sub nici un preot încă n'a fost înzestrată. S'a mai înființat la 25 Martie anul curent în scopul acesta și așa numitul »fond al altarului« în suma de aproape peste 40 cor. depusă la institutul »Albina« cu menirea să crească din an în an prin contribuțiile femeilor credincioase, făcute în tot anul la 25 Martie adăca la chramul bisericeii noastre, apoi în fine să nu scap din vedere și fondul de naturalii înființat, așa numit *grănar bisericesc*, care asemenea prefăcut în bani se află depus la institutul »Albina« în sumă de aproape 200 cor. spre scopuri filantropice.

Aceste sunt rodirile ostinelilor acestui preot diligent în decursul păstoriei sale de aproape 8 ani de zile, pentru care osteneți dacă ar pune cineva întrebarea că cum s'a recompensat acest preot, cu regret trebuie să-i răspund, că în loc de mulțumită și recunoștință, în timpul din urmă a secerat din partea unor indivizi puși la cârma bisericeii, ocară și persecuție neumană, făcându-l să se desguste total de parochia noastră, căutându-și, spre părerea noastră de rău,

Tot astfel îi sunt toate documentele relative la activitatea lui, ca învățător în decurs de 25 ani, drept aceea învățătorii nostri și-l pot lua exemplul demn de imitat, ca și ori care Român, că ce e mai demn de imitat decât moralitatea, diligența și păstrarea, cari sunt treimea nedespărțită, de omul de omenie, și cari în Aron Boca Velchereanu sunt plantate și cultivate cu toată îngrijirea.

(Va urma).

Vremea.

Zilele aceste vremea a fost liniștită, în cele mai multe părți cu negură. Gerul e general și în părțile de mează-noapte și răsăritene (Ardeal) ale Ungariei răceala e — 8 grade C.

Profeție: Nu avem să ne așteptăm la vre-o schimbare deosebită a vremii.

când aveam mai mare lipsă de dînsul, o altă parochie, făcând prin strămutarea sa inamicilor loc larg, noi însă ca popor 'la-m pierdut durere, din mijlocul nostru, spre dauna parochiei noastre mult cercate.

Un parochian.

Faptele unui preot.

Ciresia, Nov. 1903.

(Urmare).

Că sub durata cercetării, despre care am scris în nrul trecut, ce a isprăvit, ce nu? deși am întrebat nu 'mi-s'a spus.

După multe rugăminte adresate, dlui protopop și celorlați mai mari pentru finirea acestei cauze, cam la 4-5 luni după aceasta cercetare caracteristică. Având părintele Grozavescu a se strămuta din Ciresia la noua sa parochie Corniareva, dl protopop a trebuit să vină în Ciresia pentru de-a efectui escrierea concursului și alte agende provenite din cauza strămutării. Deci după multele mele cereri cu aceasta ocaziune 'mi-se arată apoi, ca rezultat a cercetării ținute, un protocol foarte lung, ajustat firește cu mulțimea de adev-

aduse la acest protocol, ca să se convingă dacă respectivii au ori nu, cutzanța a-mi mărturisit în față și cu jurământ toate cele arătate și subscrise de ei în absența mea și la stăruințele părintelui Grozavescu? Precum tot asemenea să provoace și asculte și martorii mei contra lui Grozavescu.

La acestea părintele protopop 'mi-a răspuns: că aceasta nu o poate face fără consimțământul și îndrumarea Ven. consistor.

(Va urma).

Mihail Bobișiu,
inv. comunal.

Tipuri de Negri din Africa.

— Vezi ilustrația. —

Cum cetitorii nostri știu, în Africa de mează-zi-apus, în o colonie germană s'a iscat o răscoală a Negrilor. Din acest prilej dăm în Nrul de azi două tipuri de Negri din Africa. Despre cruda răscoală vom da mereu știri și amănunte.

Producțiuni și petrecere școlară în Mediaș.

Neuitată va fi pentru școlari și părinți ziua dintâiu a Botezului Domnului din anul acesta.

În prima zi, adică, seara la șapte ore am avut primădată prilejul să ne vedem fițele și copilașii nostri producându-se pe bină în școala noastră greco-catolică din Mediaș.

În fața tuturor am cetit bucurie și am constatat, că aceasta producțiune de școlari la toți le-a fost la inimă, ceea-ce mă îndeamnă s'o spun și lumii din afară, ca un model de jertfă celor activi și imbold de muncă celor trândavi.

Ne plângem, că poporul nu-și iubeste școala, uităm însă s'o spunem, că cauza de frunte, în cele mai multe locuri, sîntem noi, cei chemați cu creșterea și instrucțiunea lui. Nu ne dăm silința să-l capacităm și nu facem să se vadă roade după școală, căci Românul nostru zice: că, dacă cineva nu vrea să fie domn, nu are lipsă de învățătură »doar nu se pot face toți popi și dascăli, ori preoteasă sau altă doamnă aleasă«.

În producțiunile școlare însă vedem cu toții un product real și pipăibil al școalei; ne distragem și petrecem, ne bucurăm din inimă și ne umplem de fală, după copii. Școala încă de odată ni-se presintă cu totul în altă lumină, căci cu dreptul să constatează în aceste producțiuni școlare și un folos moral, că văzându-le oamenii, mai uită de celea lucruri slabe, cari de regulă în sărbători sînt mai cercetate.

Materia, taxa de intrare, pentru scopuri școlare încă nu trebuie desconsiderată, nimeni însă să nu lăcomească la capitaluri mari, căci astfel ne perdem ținta producțiunilor școlare. Mai ales la început să fim cu multă băgare de



Tipuri de Negri din Africa.

rințe și declarațiuni de un conținut, care de care mai ne-adeverat, pregătite de părintele Grozavescu și oamenii lui încă cu mult înainte de cercetare.

În acestea părintele Grozavescu este făcut alb ca zăpada și nevinovat ca ângerii, ear' eu negru ca păcatul. Eu care înaintea inspectorului de școale regesc, a comitelui suprem etc. de cătră ei totdeauna am fost arătat de un daco-român periculos, aici sînt făcut de cel mai încarnat maghiar și persecutător a tot ce e românesc.

Văzându-le acestea, — deși știam cu cine am de lucru, totuși am stat uimit de atâta rafinare și nerușinare.

Mai văzând apoi și aceea că dl investigător — care fără de a fi chemat și ascultat martorii mei meniți a confirma cele așezate de mine contra lui Grozavescu, — mă provoca ca numai decât să răspund la toate acestea, și că voiește a trece peste cauza eaca numai așa în fuga calului; 'l-am rugat ca pentru constatarea adevărului, și pentru-ca să-i documentez netemeinicia tuturor celor cuprinse în protocol și acelușe lui, să binevoiască a chema în fața locului pe toți cei-ce au dat ori subscris adevărurile și declarațiunile

seamă, căci se știe tot începutul e greu. Pregătirile elevilor d'asemenea să fie bune, căci înaintea nației, greșala unui singur gest sau eroare de cuvânt va fi criticată.

În foile noastre pân'acum n'am cetit dări de seamă despre astfel de producțiuni, ceea-ce arată o nepăsare generală. M'as simți fericit cu conștiința, când după acest raport ar urma altele și altele tot mai importante și am nădejde, că tinera generațiune de preoți și învățători vor lucra și în direcțiunea aceasta.

Programul producțiunei de școlari a fost acesta:

1. Elevii și elevele stau în genunchi în ordine frumoasă, fetițele înainte, băieții mai în urmă, cu mâinile împreunate cătră cer și la deschiderea cortinei cântă cu toții în glasuri îngerești, singuri și fără conducător: »Venii să ne închinăm«, ear' un elev sculându-se în picioare zice »Tatăl nostru«; 2. »Vino la răsboiu«, cor în două voci de Ionescu; 3. »Rugămintea din urmă« de G. Coșbuc, o declamează fetița de 11 ani, Ana Mănică; 4. »Sentinela română« în formă de dialog, o predau băieții G. Dăian și A. I. Moldovan; 5. »Ce te legeni codu'e«, cor în două voci de M. Eminescu; 6. »Peneș Curcanul« de V. Alexandri, o declamează Achim Bărsan; 7. »Șolărița bună« de Nicu Stejerel, o declamează fetița de șase ani, Paraschiva Dopp, care a produs mult ris; 8. »Trei păstori«, cor în trei voci de T. Popoviciu; 9. »Țiganul și albina« de T. Speranță, a fost tare comic, de școlarul Stefan Bărsan; 10. »Visul lui Tudor«, dialog de Vas. Alexandri; 11. »Trei Doamne și toți trei« de G. Coșbuc; 12. »Moartea ne vire«, cor în trei voci de Musicescu; 13. »Despre meserie«, dialog; 14. »Despre școală și vieța noastră« disertațiune poporală; 15. Băieții cei mai mici joacă »Bătuta« și »Calușeru« sus pe bină spre admirațiunea tuturor; 16. »Muți ani trăească«, cor în trei voci de Musicescu; 17. Cuvânt de închidere rostit de Prea O. D. Ioan Moldovan, protopop.

De încheiere amintesc, că petrecerea s'a făcut în cerc restrins pentru puținul spaț din școală, care a fost frumos împodobită de toate părțile.

Isidor Dopp.

Fapte condamnabile.

(Câmpeni, Ianuarie 1904.

Mai asuprit popor ca poporul din Munții Apuseni, cu conștiința liniștită pot afirma — că nu există Pe lângă dările ce le plătește statului, mai trebuie să plătească gloabele de pădure, cari sânt înzecit mai mari ca dările. Pădurile sânt toate ale erarului, cari în cele mai multe comune se estind până în pragul uși bietului țeran. O capătă de vită, dacă ai e imposibil să 'ți-o crești ca să nu ajungă în pădurea erarului, ear' dacă 'și a pus piciorul pe acel hotar, slujitorul de pădure 'ți a și intrat în casă, ș'apoi pregătește te la gloabă care de multe-ori e mai mare decât prețul vitei. Și cu toate acestea mai liniștit popor ca cel din Munți nu este. Plătește, scrâșnește în dinți și rabdă...

Și ne cade foarte greu, când vedem că acei bărbați de o lege cu noi și cari își atri-

bue rolul de-a fi conducători, luminători ai poporului, în loc să-l ajute, mai tare îl asupreesc.

Primarul comunei Câmpeni, dl George Marc Corcheș, care servește de 22 ani comuna spre binele și fericirea poporului și care ne-a adus comuna în ordine, căci în mare nerânduială a aflat-o — s'a întâmplat și a dat mai multora atestate de paupertate cu cari să scape de colosalele gloabe de pădure. N'au făcut altă decât o faptă creștinească și dreptă ca să-l mai ajute pe bietul popor în grelele sale suferințe. Dar' ce 'i se întâmplă? S'au aflat trei indivizi anume: notarul Vasile Tomuța, preotul în disponibilitate și de present învățător, Ioan Matora și fostul primar, ori mai bine zis »emeritul« primar Gerasim Morar, și fac arătare dspre dl George M. Corcheș, că au estradat atestate de paupertate spre a scuti pe oameni de gloabele de pădure. Pentru fapte nobile creștinești este tîrît înaintea preturei. Pentru-că a făcut bine, voiesc să-l schingiuiască și încă din partea celor de o lege cu nobilul primar.

Nu ne mirăm de sbiciuitul notar Tomuța, precum nici de »emeritul« primar, Morariu, a cărui merite și fapte bune pentru comună a fost constate din destul, când binevoiră a-l suspenda dela oficiu, ci ne mirăm de învățătorul Ioan Matora, în mîna căruia sînt încredințate atâtea mlădițe tinere spre creștere și care se bate în piept întocmai ca Jdanii în Sinagoga lor și strigă în gura mare că a lucrat pentru întrebuințarea soartei poporului, zic ne mirăm de faptele lui. Și lăsăm ca on public să ia act dspre cele-ce face și să-l judece.

Să vede că dl Ioan Matora pe lângă oficiul ce 'l are de învățător, s'a mai făcut și agent și în calitatea asta își face menderle bine îngrijind ca nu cumva statul se piardă vre un crucer la poporul român și dacă atunci n'a avut nimic, când gloabele 'i s'a prescris vine acuma și reînnoiește încassarea lor.

Puțini dintre Câmpănari 'l-au cunoscut pe Ioan Matora, că de ce pînură e și cei mai mulți cereau chiar desconsiderarea legii, numai ca să-l poată căpătuși și ridica la oficiu. Eată acum cine e; eată ce răsplată vă dă pentru că ați dus o luptă vehementă și în detrimentul bisericesc pentru el. Noi cei-ce 'l-am cunoscut, stăm cu fruntea ridicată și mîngăierea noastră e mare, că încep și ceialăți a se convinge dspre faptele acestui om.

Adevărul.

Un răspuns.

În nrul 2 al prețuitei »Foi Poporului« s'a publicat un răspuns din partea dlui I. Pop, președ. inv. vicariatului Făgărașului și inv. dirig. în Șinca-veche, la o notiță publicată anul trecut în această foaie.

Premi din capul locului, cum că e în mare rătăcire dl president, când se năpustește cu furie — îl credeam mai blăjin — asupra unuia din colegii dela școala d-sale, căci îl asigur, că ei bieții nici habar n'au avut cu chestia asta, până la adunarea din Sebeș din Noemvrie. Că pentru acestea insinuări nedrepte și alte se vor rectifica colegii d-sale, nu mă îndoiesc nici un moment.

Până una până alta dl president își face din chestie și reclam, căci d-lor învățători, mulți nu veți fi știut până azi, eacă vă spune presidentul d-voastră, că dînsul e învățător în Șinca, inspector cercual de pomărit, prelegător economic, membru la Reuniunea comitatului, agent al »Transylvaniei« etc. etc. Unde mai aflați un așa vrednic și autoritar president?

Și ca să întortocheze adevărul să aruncă asupra colegilor sei, cu cari se vede nu e în mare armonie, din ce cauză nu știu, nefiind în apropierea nemijlocită a d-lor. Atăta știu că dl president 'și a câștigat atâtea distincțiuni dându se de învățător comunal pe la unele locuri, fără acestea sînt chestii intime care le spun numai eaca așa, între noi fie zis. Doriți ilustrare? Bucuros dar' cu altă ocazie!

Ne vom opri de astă oară numai la constatarea faptului încriminat.

Dl președinte Pop neagă a petri seci, că dînsul nu știe de nimic așa ceva ce 'i-se impută, că adevărat s'ar fi insinuat la »Magyar Gazdaszövetség« din Budapesta la ținerea prelegerilor social-politice.

Ei binevoiri d-le președinte și domnilor învățători a deschide foaia oficioasă »Neptanitó Lapja« nrul 44 din anul trecut, vă rog eăutați pe pagină ultimă și veți constata, că între cei ce s'au insinuat la numita societate pentru ținerea prelegerilor social-politice, ocără și dl Pap János din Ó-Sinka.

Ei d-le Pap asta e identică că Reuniunea noastră comitatensă, la cari și alți mai neînsemnați ca d-ta pot fi și sînt membrii?

Știm noi distinge acestea lucruri destul de bine, și era mai bine dacă d-ta tăceai ca să nu se mai atingă aceasta coardă, căci așa se da uitării. Acum e rindul colegilor din sat ai d-tale să se răfuiască pentru balele aruncate asupra lor.

Lucrul acesta s'a simțit după cât 'mi-s'a spus și la adunarea inv. gr.-cat. din Sebeș, chiar atunci apăruse cronica cu »musca pe căciulă« și la alegere veteranul president era aproape să pice, asta are a se mulțumi numai acelei împrejurări, că încă nu era cunoscută tuturor învățătorilor. Acestea le-am spus în interesul adevărului, ca să știm, cum stăm, altcum rog pe dl președinte, să nu se supere pe mine, cu toate-că adevărul ustură.

Dela Olt.

Abonați »Foaia Poporului«.

Rugăm pe toți prietini înaintării poporului nostru, a lași »Foaia Poporului« în cercul cunoștințelor și amicilor lor și a stărua ca ea să fie cetită și abonată tot de mai mulți. Facînd aceasta, fac un bine oamenilor dela țeară, de oare-ce »Foaia Poporului« este scrisă anume pentru trebuințele poporului și luînd în socoteală mărimea și cuprinsul ei bogat, este cea mai ieftină foaie românească.

Abonamentele sînt următoarele:

Pentru Austro-Ungaria.

Pe un an întreg 4 cor.
Pe o jumătate de an 2 cor.

Pentru România, Bulgaria, Rusia și America:

Pe un an întreg 10 franci (lei).
Pe o jumătate de an 5 franci.

Pentru a pute ține bună rînduială, onorații abonați, vechi și noi, sînt rugați a băg e bine de seamă la următoarele

Pe timp mai scurt nu putem primi abonamente, nici dela alt termen, decât pe o jumătate de an, sau pe un an.

Administrațiunea
»Foi Poporului«.

PARTEA ECONOMICĂ.

Modurile și unelte pentru lucrarea pământului.

Încă cei vechi ziceau, că »corăbierul vorbește de vânturi, plugarul despre sementă«. Așa și noi, ca un neam de oameni, cari trăim mai cu seamă după economie, trebuie să vorbim mai cu seamă despre aceasta. Poate-că unii din economii nostri vor clătina din cap și vor zice: »ce lipsă mai avem ca să învățăm atâta economie din carte, când noi o putem învăța aceea dela coarnele plugului«.

Cam așa cugetau și până acum nu numai economii de rînd, ci chiar și unii din cei mai învățați. Așa de pildă mai înainte de asta cu 20 de ani a zis chiar un deputat în dietă: »că un econom nu are altă lipsă, decât de ploaie și de soare«. Astăzi însă este pe deplin constatat, că și economul mai are unele lipse arzătoare, între cari cea mai însemnată este învățătura.

— »Pentru-ce nu se apucă un faur să lege care, până-când nu și-a învățat deplin măiestria?« se întreabă economistul învățat rus Stanislau Covalschi. »Pentru-ce numai economul se apucă de economie, fără a o fi învățat cum se cade?« Pentru-că, răspunde acela — mai sînt mulți și astăzi, cari cred, că economia se mai poate purta tot așa după modul de până acum: »așa ne-am pomenit«.

Esperințele sau pățaniile de toate zilele însă ne învață, că »după-cum ne-am pomenit« nu mai putem trăi. Nu mai putem trăi, pentru-că lumea înaintează și se sporește mereu. Astfel pe proprietatea sau moșia, pe care a trăit până acum o singură familie, pe viitor vor trebui să trăiască pe cele mai multe locuri, câte două trei sau chiar și mai multe.

Părinții, moșii și strămoșii nostri au putut trăi »după-cum s'au pomenit«, pentru-că ei n'aveau să cumpere atâtea podoabe ca noi cei de astăzi; n'aveau să cumpere atâtea pluguri și grape de fier, mașini de săpat, sementat, imblătit,

vînturat, treerat, sfărmit de cucuruz ș. a., ci ei se îmbrăcau foarte simplu, își făceau câte un plug și grapă de lemn, apoi câte o păreche de imblăcii și astfel o duceau unii poate mai bine chiar și decât noi cei de astăzi, cari lucrăm tot cu mașini și cu alte unelte bune și și spornice de lucru.

Dar' se trecem peste acestea, »căci cine a murit atunci, de atunci l-a și înmormîntat« și se vedem, că dacă ne trebuie atâtea podoabe și mașini, apoi se căutăm și mijloacele acelea, cari aplicate la timp și înțelepțește, se ne poată și înlesni procurarea acestora. De aceea cred, că nu va fi de prisos, ca să atrag luarea aminte a economilor nostri asupra »modurilor și uneltelor pentru lucrarea pământului«. Adecă: cum se lucrăm pământul mai bine ca acela se ne deie o roadă tot mai mare sau chiar îndoită, cum ne-a dat până acum.

Sub cuvîntul »modul« lucrării pământului avem să înțelegem: săpatul cu hârlețul sau hârșăul, cu sapa, aratul cu plugul, grăpatul, tăvălugitul sau îndesatul pământului și săpatul cu mașina de săpat, ear' sub cuvîntul »unelte« pentru lucrarea pământului, avem să înțelegem toate acelea unelte, cu ajutorul cărora putem săvîrși lucrurile mai sus pomenite.

Modul cel dintîiu de lucrare al pământului a fost fără îndoială săpatul cu hârlețul sau hârșăul, care până astăzi se mai întrebuințează la săpatul prin grădini, vii, rigolări, facerea de șanțuri ș. a. Dar' săpatul acestu nu e prea spornic și pe lângă aceasta este și obositor și împreunat cu mare cheltuială, cu deosebire atunci, dacă economul mai are și mult de săpat.

Săpatul acesta se practică mereu cu seamă în grădinile de pomi și legumi, unde adecă nu avem atîta de săpat. Săpatul pentru cultura acestor plante e bine, dacă se poate face totdeauna de toamna, de oare-ce pământul peste iarnă mai degeră și se sfirmește, ear' rădăcinile buruienilor se stîrlesc cu deservire de printre pomi și legumi.

După sapatul cu hârlețul urmează săpatul cu sapa de mână. Acest mod

de lucrare al pământului este mai spornic ca cel dintîiu, de oare-ce cu sapa nu se sapă așa afund, ca cu hârlețul. Săpatul cu sapa se face mai mult pentru stîrpirea buruienilor, ce se ivesc printre pomi, legumi și celelalte plante de sapă.

La început, până-când n'au fost cunoscute încă metalele, atît sapa, cît și hârlețul au fost de lemn. De aci s'a format de sigur și proverbul sau zicătoarea: »a ajuns la sapă de lemn«, adecă a săracit.

Sporindu-se tot mereu numărul oamenilor de pe pământ, sigur că ei nu s'au mai putut nutri numai cu hârlețul și sapa, ci au trebuit să se gîndească și la altă unealtă mai spornică pentru lucrarea pământului. Aceasta unealtă a fost plugul.

Despre obîrșia sau originea plugului se spune, că omul cel dintîiu privind la rîmător cum desfîndă pământul cu botul seu prin rîmat, s'a născut și în el boldul acela, de-a încerca lucrul acela.

Spre scopul acesta a luat un cârlig de lemn, a prins la capătul cel mai lung vitele și astfel a început a rîma cu el prin pământ. Mai tîrziu capătul din pământ l'a pîrlit în foc, apoi, după-ce a cunoscut fierul, l'a și ferecat, i-a adaus o ureche sau corman, ca să poată întoarce mai bine brazdele, i-a pus coarne ca să-l poarte mai ușor și în modul acesta au ajuns economii la plugul de lemn, cunoscut până bine de curînd.

Dar' omul cel dintîiu nici n'avea lipsă să lucre atîta ca noi cei de astăzi de oare-ce se zice că D-zeu i-a binecuvîntat lucrul lui astfel, încît trăgînd numai o singură brăsdă, aceea i-a dat roduri îmbelșugată, de oare-ce atunci se făceau spicele cu grîmada în jurul paiului de jos până sus. Omul fiind și atunci din firea lui foarte lăcom, a ispitit pe ziditorul său. Vîzînd el adecă că cîtă roadă îi aduce o singură brazdă s'a apucat și a mai tras și altele pe lângă aceea. Când a sosit timpul secerișului s'a scoborît D-zeu din înălțime și a întrebat pe om, că pentru-ce a atras mai multe brasde? Omul însă s'a des-

VESELIA.

— Foița glumeață a »Foi Poporului«. —

Angliușul și cisma.

(Urmare și fine).

— Ei, și ce ai pățit cu Angliușul tău fără o cismă? — întrebarăm noi când ne întîlnirăm earăși cu prietinel nostru.

V'am spus, — zise el — că Angliușul vîzîndu-mă rîzînd, s'a întors la mine cătrănit, de gîndeam, că îndată îmi sare în cap și grăi restit:

— D-ta trebuie, că ști unde este cisma mea.

— Ce se știu? îi zisei eu, făcînd o mutră nesimțitoare.

— Cisma mea!

— Ce e cu cisma d-tale?

— Unde-i? — zise Englezul tot mai înfuriat și-mi arătă piciorul desculț.

Eu dădui din umeri!

— Cisma — sbieră el cît îl lua gura.

— Ce știu eu unde e cisma d-tale; caută o.

— O caut, dar' nu o găsesc D-ta ai ascuns-o.

— Știi, că ești șod, dle. Eu nu m'am atins de cisma d-tale și dacă ți-a ascuns-o cineva, apoi va fi ascuns-o unul din soții de călătorie, cari s'au coborît.

— Nu, nu! Aceia au dormit!

— Și eu am dormit.

— Nu i-adevărat, căci mai adinea-cri ai ris de necazul meu. Așadar' nu vrei să-mi spui — grăi el aspru, după-ce vîzî, că tac.

— N'am ce să spui, căci nu știu nimic.

— Bine, foarte bine — grăi el în ton aspru și șezî mînios, privind cu tristețe la piciorul desculț, fără să mai zică un cuvînt.

La 10 ore sosirăm în gara Parisului. Afară ploua strașnic. Mi am luat cușorul și voiam să mă cobor, dar' Angliușul mă oprî în ușa și chemă în cupeu un dirigător de tren.

Eu într'astea dau să ies pe ușa cealaltă, dar' Englezul mă prinse de roc și mă ținea strîns.

— D-ta glumești, dle îi zisei eu.

— De loc, răspunse el tot rîstît, eu nu obișnuiesc a face glumă, din ceea-ce nu-i de glumit.

Dirigătorul sosi.

— Domnule — îi grăi Englezul, ridîcîndu-și piciorul cel desculț până la nașul dirigătorului — cum vezi sînt desculț de un picior. Domnul acesta mi a furat cisma și nu vrea să-mi o înapoieze. Vreau să-l dau pe mîna unui polițist, dar' fiindcă nu mă pot coborî desculț în ploaie, te rog trimite-mi un muncitor să mă ducă în spate... Plătesc... ear' dl hoț (și arăta spre mine) mă va urma...

Diregătorul stătea mirat. Nu știa, că oare vorbește serios Angliușul sau glumește. Eu începui a rîde de nou și aceasta înfuriă și mai tare pe prăjina de Englez.

Trebuia însă să pun capăt lucrului. Dar' cum? Dacă voiu spune adevărul, Angliușul nu va crede. Atunci îmi veni un gînd bun. Știam, că va fi o adevărată comedie, când lumea va vedea pe Angliuș călare pe umelele muncitorului și hotărîu să-l fac de smîntit.

vinovățit cu aceea, că a voit să aibă mai multe roduri. Atunci D-zeu plecându-se jos la un paiu, a tras cu mâna de dinjos în sus pe acela, și pe celelalte din holdă. După aceea întorcându-se spre om i-a zis: »De acum încolo ară și seamănă cât vrei tu, că eu încă îți voi da cât vreau eu«. Și aceasta hotărîre de atunci până astăzi tot așa s'a întâmplat. O nălucă cât voiește el, ear' D-zeu îi dă numai atîta cât s'e îndură.

Cele mai vechi urme despre plugul de lemn s'afle la vechii Egipteni, dela cari apoi a trecut la Grecii cei vechi, dela aceștia la Romani, ear' dela aceștia l-a moștenit veacul nostru de acum, care apoi l-a tot îmbunătățit și îl mai îmbunătățește și astăzi, așa că din zi în zi vedem pluguri tot mai bune și mai schimbate, în cari lemnul se pierde mai de tot, făcînd loc ferului, ca și în celalte unelte economice.

(Va urma).

Cerneala.

Nimic nu este mai îndurător pe globul nostru, și de nici un lucru nu se face mai mare risipă, decât de cerneală; cu ajutorul ei se încheie cele mai mari afaceri, fie ele comerciale sau de onoare.

Zilele trecute chiar a fost în disuțiune chestiunea, care anume dintre cerneli este cea mai bună pentru întrebuințare, și s'a cetit prin ziare cum că autoritățile au dat dispozițiunea ca în diferitele acte de valoare să nu se mai întrebuințeze decât cerneala neagră, ea singură nefiind ștearsă în decursul timpurilor.

Așa fiind, credem plăcut cetitorilor a spune câte ceva despre cerneală, precum și despre archeologia călimarelor.

Întrebuințarea cernelei datează la mai multe secole înainte erei creștine; despre dînsa se vorbește în Pentateucul lui Moise, desemnînd o sub numele de *dego*. Cerele mai vechi compozițiuni ale cernelei erau formate din cărbune pulverizat sau din negrul produs de fum, cari erau apoi dizolvate în o cantitate potrivită de apă, în care se mai dizolvau apoi și diferite alte gume vegetale.

Din studiul compoziției acesteia, se vede cum că vechile cerneli erau foarte asemenea cu actuala cerneală de China.

Apropiindu-mă de dirigător, arătaui cu mâna pe cap, apoi îi șoptii:

— Dle, acesta e un nebun. Are ideea, că mereu îl fură cineva și acum s'a legat de mine. Zice, că i am furat cisma. Dar te poți încredința, că cisma nu e la mine. Ce aș și face cu o cismă... Uite ce iritat e! Mai bine ar fi să l'închideți până-ce se va liniști...

— Înțeleg, zise dirigătorul, lucrul e în rînd...

Veni muncitorul și Englezul îi se urcă în spate. Bietul om se gârjbea sub povară. Englezul striga necontentit:

— Vină, vină, dle hoț, se nu fugi, că te înhaț...

— Fii liniștit — strigam eu — eu te urmez

Între astea se adunase în jurul nostru o mare mulțime de oameni și eu folosindu-mă de prilej, mă făcui nevăzut...

Englezul fu dus la poliție, dar' a fost îndată eliberat, fiindcă s'a dovedit, că nu e nebun. Apoi în curînd a venit o știre pe te-

legraf, că lângă cutare stație s'a aflat o cismă dar' știrea a sosit târziu, de oare ce până atunci Anglușul și a cumpărat o altă păreche de cisme

După P. B. de Crix Crax.

Un leac bun.

Pentru a vindeca reumatismul (mătricea), care adese ori ne chinuie în picioare, mâni etc. un doctor învățat recomandă următorul leac:

»Vezi de capătă o năframă dela o fată bătrână de vre-o 50 ani, care nu s'a gândit la măritiş nici-odată. Spală-o la scocul unei mori, unde nu s'a adunat făină nici-odată. Lasă-o să se usuce pe gardul, care încunjoară grădina unui jdan fără copii. Inseamnă o cerneală luată dela un avocat, care nu e în stare să preieie o cauză necinstită. Apoi dă-o unui doctor care n'a omorît nici unul din bolnavii lui. Pune l'pe doctor să te frece cu ea la locul, unde ai durere, și te vei vindeca de sigur...

adaugem 10 grame alun și 10 grame gomă amestecate cu zahăr.

Cerneala numită simpatică și care a fost încă d.n. timpurile cele mai vechi întrebuințată, grație mai ales pîrdalnicului Cupidon, este compusă din lichide, cari nu lasă nici o urmă pe hîrtie și pe care în urmă prin ajutorul a diferiți agenți chemici putem o să o facem a lua diferite colori; ori-ce sare metalică se poate întrebuința pentru facerea acestui fel de cerneală.

O astfel de cerneală putem face întrebuințînd o soluție slabă de cerură de fer; această cerneală apare îndată-ce punem foaia scrisă la căldură, disparînd apoi îndată-ce este așezată la aer umed. Aceasta este desigur cea mai bună dintre toate cernelele pentru corespondențele amoroase, de oare-ce este sigur, că literile vor apare destul de puternice cînd vor fi puse la înflăcărata inimă a amantilor.

Dacă trecem acum la archeologia călimarelor, găsim cumcă din secolul al patrusprezecelea încep dînsule a face un corp deosebit de așa zisele scriitoare (actualele biurouri). În actele Franciei se spune cum că Carol al șaselea avea o călimară de argint. Călimările cu capac hermetic au fost inventate în anul 1735 de cătră Baradelle, care ocupa funcțiunea de inginer al regelui. Călimările cu pompă au apărut pentru prima-ora în anul 1791.

După „Conserv.”

La meserii.

Ori-cât ar fi de lătită în sinul poporului roinî și de cunoscută maxima, că »meseria-i plug de aur«, totuși cei-ce se ocupă cu înmulțirea și ridicarea clasei de mijloc, a meseriașilor noștri, aceia zilnic au prilejul a se încredința, că țeranul român cu greu se hotărăște a-și da din numeroșii sei copii unul sau doi la vr'o meserie. Ba aflăm chiar ținuturi românești întregi, unde nici de sămînță nu dai de vr'un meseriaș din neamul nostru.

Astfel bieții țărani români sînt siliți, ca foarte mare parte din agoniseala lor, din sudoarea feței lor, să o dea tot străinilor pentru opinci, ciobote, curele, pentru pălării, cușme, pentru hamuri, carē, securi, și pentru multe alte lucruri, de cari au lipsă. Câți străini, câte lifte și vinituri, nu se îmbogățesc astfel pe cărca bietului Român, care merge tot mai înapoi cu averea sa, fiindcă și altcum puțină sa moșie e silit să o împartă tot mereu între copii mai mulți. Aceștia apoi — la vremea lor — sînt nevoiți a trăi tot mai strîmtorați.

De multe-ori preoții, învățătorii și cărturarii își fac datorința, îndemnînd în cuvinte frumoase poporul, ca să îmbrățișeze felurilele meserii, căci pe calea aceasta, câți fii de român n'ar putea trăi, fără ca să aibă o talpă de pămînt. Poporul — firește — ascultă cu evlavie glasul preoților, zicînd: »Bine vorbești părinte!« dară în cele din urmă tot nu face meseriași din copiii săi.

Între astfel de împrejurări înaintarea noastră este tare anevoioasă. Înainta cu pași repezi poate numai acel popor, care învîrte tot numai între ai sei banul. Un ținut lipsit de meseriași români este și ținutul dinspre isvorul Murășului, dela Reghinul-săsesc în sus,

ba în cea mai puternică comună, în Toplița-română s'au așezat o mulțime de meseriași străini de noi, de biserica noastră, de obiceiurile noastre.

Spre a obicinui și înprietini poporul nostru de-acolo cu meseriile, dl asesor consistorial *Dr. Elle Miron Cristea*, născut în Toplița-română, a crescut mai întâiu însuși pe o rudă a sa mai îndepărtată, făcându-o croitor, care azi lucră la o firmă de frunte din Cluj; eară apoi a crescut pe un aldoilea, fiul unei văduve sărace, făcând-l mecanic. Azi lucră în o fabrică mare din Sibiiu. Văzând astfel poporul, că din copii săraci, fără nici o moșie și altă avere nu numai s'au făcut oameni, cari pot trăi, ci s'au făcut niște băieți cum se cade, bine îmbrăcați, presentabili, cari se pot învîrli între cea mai de frunte societate românească — mai presus de toate însă este, că — învățând o meserie bună — ca-și-când și-ar fi câștigat o avere, un capital, după care pot trăi mai bine, ca mulți proprietari de moșii bunișoare, mai bine ca învățătorii și mulți alți cărturari. O altă rudă a dlui Cristea a învățat croitoria și a lucrat mai mulți ani la Budapesta.

Văzând poporul aceste pilde, se mișcă mai ușor, decât prin cele mai fermecate cuvântări, predici și îndemnuri. Astfel s'a întâmplat la Toplița, unde azi s'a produs un curent frumos în sinul poporului întreg, de a-și da copiii la meserii. În aceasta privință a făcut comunei și poporului nostru bune servicii măcelarul și neguțatorul de pește *Ioan Mazere*, așezat la Toplița — dela Brașov; de aceea este și datorința poporului și a inteligenței toplițene, ca să-l ajute atât pe d-nia sa cât și bunele lui intențiuni.

Intrând dl asesor Cristea în conțelegere cu dl Mazere, spre a îndupleca cât mai mulți fii din popor, ca să îmbrățișeze meseriile, le a succes în săptămânile trecute a așeza 7 băieți la diferite meserii. Dl asesor Cristea dimpreună cu președintele »Reuniunii meseriașilor români din Sibiiu« dl Tordășianu au căutat din bună vreme locuri și în urmă dl Mazere — perzind timp de 5—6 zile a adus băieții la Sibiiu, unde dl asesor Cristea i-a adăpostit și provăzut cu de toate până ce i-a așezat pe toți. Și anume

1. Pe Axente Bucur la fabrica de fer a firmei A. Török în Sibiiu.
 2. Pe Traian Mazere la fabrica renumită a lui A. Rieger în Sibiiu.
 3. Pe Dumitru Vodă la fabrica de mașini a lui Wagner în Sibiiu.
 4. Pe George Mărieș la tîmplarul-măsar Preda în Avrîg.
 5. Pe Ioan Pășcan la fântîna Borcea senior în Seliște.
 6. Pe Nicolae Pui la Borcea junior în Seliște.
 7. Pe George Stanciu la Nicolae Stanciu.
- Mai s'au găsit și alți locuri la

acoperirea cheltuelilor. Astfel dl Mazere, neobosit în zelul lui, a colectat următoarele sume dela d-nii: Ioan Bucur, subnotar, 40 bani; Ioan Mazere, com., 1 cor. 20 bani; Nicolae Moldovan, franzelar, Elisa Popescu, preoteasă, câte 40 bani; Petru Maer, cojocar, 80 bani; Alimpiu Trifu, învățător, 20 bani; N. N., 40 bani; Stefan Teglă, cantor, 80 bani; Zaharia Dașia, clișer, Alexandru Cristea, funcționar, câte 40 bani; Mateiu Rodu, învățător, Alexandru N. Culescu, paroch, câte 40 bani; Cadar, proprietar, 50 bani, ambii din Mesterháza; Ciobota Todor, 1 cor.; Costantin Marc, propr., 40 bani; Ioan Tjepelus, econom, 20 bani; Chentelchi János, 1 cor.; Hurtig Manase, Vasile Voda lui Dumitru, Dum. Stoian I. N., fiecare câte 20 bani; Fridrich Schwab, 30 bani; Alexandru Tuiția, 20 bani; David Blumental, Ioan Popescu, primar, câte 40 bani; Denze Mano, hotelier, Izsak Königsberger, schakter, Valeriu Trif, cojocar, Iacob Voica, Simion Sburcea, Ioan Braie, G. Cristea, Ilie Teslovan, Angel Hermann, fiecare câte 20 bani; Mandel Samuel, Gavril Maer, paroch, câte 40 bani; Familia Urmánczy, 4 cor.; Valter Ede, Voda Trifan, econom, câte 1 cor.; Alexandru Bucur, 40 bani; Marconi Frigyes, 20 bani; eară dl asesor Dr. Cristea a contribuit din parte-i pentru acoperirea speselor ivite suma de 24 cor. 86 bani și continuă a ajutara cu haine pe cel lipsit, a-i cerceta la Seliște și Avrîg, ear' celor din Sibiiu a le da în toată Dumineca povețe, ca să se poarte bine și să se facă oameni folositori lor și neamului.

Recomandăm cu căldură și inteligenței noastre din alte ținute lipsite de meseriași, imitarea acestor laudabile exemple.

Din cererile Reuniunii meseriașilor dela Sibiiu.

Viile și stupii în Bulgaria.

Dl N. Mișu, agentul diplomat al României la Sofia, a trimis ministerului de comerț din România un raport asupra stării viilor și stupilor din Bulgaria.

După acel raport, în anul 1902 s'au produs 244.039.390 chlograme de struguri sau 135.199.300 litri de must. Viile bulgare au avut mult de suferit din cauza filoxerei. Astfel după constatările făcute de ministerul agriculturii bulgar, au fost distruse 269.299 hectare de vie dela 1884—1901 inclusiv. Acel minister a luat dispozițiuni ca viile distruse să fie reconstituite. Pentru replantarea acelor vii, statul întretine 9 pepiniere de vițe. Din acele pepiniere s'au obținut în anul 1903 aproximativ 106.500 vițe altoite, 414.600 cu rădăcini și 8.587.000 vițe fără muguri. Pentru aceasta producțiune de vițe s'au primit 2702 cereri de cumpărări.

În afară de cele 9 pepiniere ale statului mai sînt în Bulgaria 27 pepiniere. Acelea au altoit în anul 1902 9472 vițe și au obținut 1.111.111 vițe. Viile s'au ținut

Bulgaria avea 290.576 stupi ordinari și 1702 de sistem nou, în anul 1897. D'atunci creșterea albinelor e în regres, căci în anul 1902 Bulgaria n'avea decât 262.919 stupi ordinari și 9720 de sistem nou.

Insecte ca răspînditoare de boale.

Cu cât cercetarea amănunțită a vieții insectelor (bondarilor) se înmulțește cu atât mai bine se vede rostul ce au aceste ființe în răspîndirea multor boale și ni-se dau mijloace de-a ne apăra.

De mult se știe, că pricina multor boale lipicioase sînt niște ființe foarte mici, numite microbi. Dar' cum pîtrund aceste ființe? În această privință cunoștințele noastre lăsa și din nefericire încă tot mai lasă mult de dorit. Astfel se scrie, că atingîndu-ne de bolnav cu mâinile, de pe mâni microbi pîtrund în plumăni, ori stomach ori în gât și căpătăm boala. Să mai știe că apa în care se află microbi e de-ase-menea foarte ades, aproape de regulă aducătoare tifosului (lingoare).

S'a crezut multă vreme, că musca albastră, aceea care pune mușcă pe carne cu atîta repejune, e aducătoare de boli, acuma însă s'a dovedit că zisa muscă nu umblă pe animale vii și nu le înțepă, deci nu poate fi ea aducătoare de microbi.

Mégnin a arătat alte feluri de muște, cari umblă pe mortăcini și înțepă și animale vii; acestea sînt foarte primejdioase.

Finlay a dovedit că frigurile galbene nu se capătă prin aer, dar' prin înțepăturile unor mustici, (fel de țînțari) cari aduc microbul boalei dela bolnavi la sînătoși sau îl pun pe hrană.

Frigurile obicînuite, după Dr. Patrick Manson par' a fi aduse tot de niște țînțari. Microbul frigurilor a fost descoperit de Dr. Laveron. Manson a aflat în trupul musticilor unele forme ale ființei pricinuitoare de friguri. Ronald Ross a ajuns la aceeași încheiere. În sângele bolnavilor vechi de friguri se află microbul în formă de craiu nou, în sângele musticilor, acești microbi se fac în formă de bombițe cu o coadă mișcătoare. Dacă bea cineva apă în care au putrezit mustici cu parasiți de aceștia în ei, peste 10—11 zile are scuturături de friguri în toată forma.

D-rul Joly povestește faptul următor: un student din Paris a mers pe vremea vacanțelor în 1895, la Cap Breton, la țermul mării. Înainte de-a se întoarce acasă a făcut o vînatoare lângă o mlaștină foarte producătoare de friguri. N'a beut de loc apă, dar' a fost mușcat de țînțari. Să întoarce la Paris și peste 8 zile are friguri.

Ciuma vitelor albe a fost cercetată de Robert Koch în Africa-sudică și a ajuns la încheiere, că țînțarii joacă rol în răspîndirea ei.

Muștele sînt și ele foarte primejdioase. D-rul Yersin a dovedit că res-

pe soareci, iau dela acestia microbii ciumei și apoi prin mușcăturile lor îmbolnăvesc oamenii.

Haushalter ar fi aflat că purecii transportă microbii cftice (hectică, boala uscată), ear' Hankin că pe ai cholerei. Doctorii americani cred, că frigurile tifoide cari au năcăjit armata americană la Tampa, înainte de-a pleca spre Cuba, au fost răspândite de pureci.

Dr. A. Cartaz, după care luăm toate aceste amănunte ne dă un sfat foarte bun, dar' și foarte greu de urmat: să nimicim muștele, purecii și țintarii, căci atunci om fi scăpați de multe alte boale. Dar' cum? nu ne spune.

N.

Stiri economice, comerc., jurid., industr.

Nouă bancă. In Căvâran s'a înființat o nouă bancă românească: »Comuna«. Capitalul social este de 12 mii cor.

Ieftinirea sării. Ministrul de finanțe a scărit prețul sării industriale, ce se vinde pentru tr buintile zilnice, cu 60 bani. Astfel în Sighet și Uioara maja metrică de sare ind s'rială se dă în stare curată cu câte 2 cor 67 bani, în stare necurată 2 cor 37 bani. Dacă se cumpără în cantitate mai mare de 100 de măzi metriche, costă maja metrică de sare curată 2 cor. 40 bani, în stare ne curată 2 cor.

Filoxera. In viile comunelor Aruncuta, Calian (comit. Cojocnei) și Bendorf (comit. Sibiu) s'a constatat filoxera. Viile au fost puse sub carantină.

FELURIMI.

La vîrstă de 50 de ani. Ori-ce om a făcut, în termen mijlociu, următoarele până la vîrstă de 50 ani:

A dormit timp de	6000 zile
A lucrat	6500 »
A umblat	800 »
Și-a petrecut	4000 »
A mâncat	1500 »
A fost bolnav	500 »

A înghîțit:

Carne	8000 chilgr.
Pîne	8000 »
Legume, peste și ouă	2300 »
Beuturi diferite	30.000 litre.

Cei mai mîncăcioși oameni din Europa sînt Englezii și Germanii, pe urmă vin Francezii și apoi Spaniolii și Italianii, cari mîncă mult mai puțin.

Dare de seamă și mulțumită publică.

(Urmare și fine).

Pentru biserica gr. cat. română din Moșna au mai contribuit următorii creștini, aflători în orașele Cleveland și Alliance din America, cu următoarele sume:

Isidor Abu, Răvășel, Achim Călborean Dupusdorf, Sinteia Povara, Moșna, Nic. Albu, Răvășel, Vasile Moșan, Alex. Hontea, Mișna

steția Michail, câte 1 dolar; Traian Porea, 50 cenți; Ioan Simplăcean, 1 dolar; George Manic, Nic. Podea, câte 50 cenți, toți din Mediaș; Toder Opriș, Șura-mare, 25 cenți; Moise Toma, Chirpăr, 10 cenți; Vasile Fogorcs, Drăgus, 50 cenți; Ioan Vlad, Vas. Blojan, 10 cenți, ambii din Proștea-mare; Stoica Lachin, Biertan, 20 cenți; Nic Stoica, Nic. Vasiu, Dumitru Stoica, ambii din Opusdorf, Ioan Cîndea, Biertan, fiecare câte 25 cenți; Ioan Brezoi, Răvășel, Nic Mihețiu, Moșna, Pavel Florea, Atiel, fiecare câte 1 dol.; Ioan Crăciun, Dumitru Mărginean, câte 50 cenți; Achim Veza, 80 cenți, toți din Mediaș; Ioan Mija, Brateiu, 50 cenți; Ioan Cârje, Ioan George Ioan Vas. Cârje, ambii din Viștea-int., Pantilie Coman, Sâmbăta, fiecare câte 80 cenți; Antonie Sivan, Turnișor, 74 cenți; Ioan Pincu, Ioan Maniu, ambii din S-Sebeș, Ilie Stanca, Balimor, Dionisie Budac, George Miclea, ambii din Cârțișoara, fiecare câte 80 cenți; Ioan Păcurariu, Micăsasa, 10 cenți; Andreiu Halmaciu, Dupusdorf, 20 cenți; Ilie Lup, Șeica mică, 10 cenți; Ioan Tomuțiu, Ilie Onoriciu, Iacob Urian, ambii din Șorostin, fiecare câte 15 cenți; Nic. Bonta, Sibot, 50 Vasile Babeș, Romos, 10 cenți; Ioan Aron, Șorostin, 20 cenți; Iacob Oțisiu, Ioan Cristea, câte 10 cenți; Erosteiu Manyot, 5 cenți; Vas Florea, 1 dolar, toți din Aciliu; Ioan Chivoșiu, Mordeșiu, 50 cenți; Ioan Telea, Vorumloc, 1 dolar; Nicolae Doctor, Ibișdorful-săs., 2 dolari; Petru Ciocu, Nicolau Borza, ambii din Vidra, câte 10 cenți; Mateiu Luca, Ibișdorful-săs., 50 cenți; Ioan Negrea, Chesler, 40 c.; Ioan Toma 50 cenți; Dumitru Păcurariu 25 cenți, ambii din Lancrêm; Dum Mintilie, Sz-Veseud, Coman Miclăuș, Rășinari, câte 25 c.; Ioan Duca, Boarta, 40 cenți; Pavel Drusan, Chesler, 25 cenți.

CRONICĂ.

Daruri de Anul-Nou. Domnul Dr. Alexandru Ch restes avocat în Dej și soția, precum în trecut așa și în anul acesta a dăruit pruncilor noștri școlari dela școala română gr. cat. din loc la începutul anului școlastic cărți în preț de 50 cor., ear' în ziua de Anul Nou ne au făcut și mai mare bucurie, atât nouă cât și sērmanilor noștrii prunci școlari, dăruindu-le vestminte de iarnă la 20 inși și anume la 10 băieți și 10 băiete câte un rînd de vestminte. Primească și pe această cale marinimoșii dăruitori în numele părinților precum și a senatului școlastic sincerile mulțumite. D-zeu să le răsplătească! Ioan Băcociu, învățător.

Viriliștii români ai comitatului Sibiu pe anul 1904 sînt următorii: Esc. Sa metropolitul Ioan Metianu, (dare 4066 cor) Ioan Popa, avocat (dare 1834.84), Partenie Cosma, (482), Ioan A. de Preda (1110.22), Nicolae Vidrighin, econo (780.78), Dr. Octavian Rusu avocat (719.20) Ioan Dregan, not. publ. în Sebeșul-săsesc (646.76), Dr. Atanasie Marienescu, jude de tabă în pensiune (640.60), Alexandru Lebu, pivatier (570.91), Ioan Răcuciu, econom în Seliște (510.10) Nicolae S. Nadasdi, comerciant (499.47) Dr. Ioan Elekes, medic cerc. în Sebeșul-săsesc (499.08), Ioan I. Bozdoc, comerciant de lemne în V. (454.24), Teodor Popescu, comerciant în V. (454.24), Petru Comșa, comerciant în V. (454.24), Suplenți: Petru Imbăruș, Ioan Banciu, comerciant în V. (454.24), Irimia Dancăș.

Facultate de medicină în Cernăuți. Foaia »N. Fr. Presse« din Viena scrie, că privați docenții dela universitatea din Viena vor se pornească o mișcare pentru deschiderea unei facultăți de medicină (școală înaltă pentru doftori) în Cernăuți.

Răsplată meritată. Din Capolnaș ni se scrie, că acolo un servitor Ioan Petrescu a slujit la moșia il. domn Dr. Alexandru Mocsony 27 ani neînterupt. Pentru acest serviciu credincios Petrescu a fost cinstit din partea ministrului de culte cu 50 cor. în aur și din partea dlui Mocsonyi cu 20 cor. Cele 70 cor. i-au fost date de prim-pretorul din Bircșiș, care a ținut cu acest prilej și o frumoasă vorbire. Tot atunci au fost ospetați poporenii din comună pe chieltuiala dlui Dr. Mocsonyi și li s'au împărțit 300 de țigarete.

Pentru copii săraci. In Capalnaș au fost înbrăcați la Crăciun 12 copii săraci de școală cu șube și încălțăminte nouă, și anume 7 din partea dlui Dr. Alex. Mocsonyi, ear' 5 din fondul săracilor din Capolnaș. Darurile acestea s'au împărțit copiilor prin dl părinte local Ioan Micu.

Esecutor de omenie. In Borgo-Bistrița ajunsese la licitație o moșie, aparținătoare la 4 frați. La licitație moșia era să se vîndă mai pe nimic, de oare-ce nici unul din frați nu voiau a licita. Intrebând esecutorul Ioan Merza din Bistrița că pentru-ce nu licitează, frații au zis, că nu au bani. Atunci esecutorul le dădu el împrumut 200 cor. și astfel le făcu cu putință, ca la licitație să le rămie lor moșia cu un preț moderat, mîntuindu-i astfel de totala ruină.

Urmărire învechită. Vrednicul nostru bărbat Aurel C. Popoviciu, care fiind osândit în procesul »Repliei« la 4 ani temniță, a trecut în România, la București, să poate întoarce în patrie fără a fi supărat de nimeni, de oare-ce ordinul de urmărire s'a prescris în 6 Ian. 1899. Am dori, ca vrednicul nostru luptător național să se rentoarcă cât mai curînd în mijlocul nostru.

Un document prețios. Ziarul »Agrarul« reproduce chipul unei diplome a »Societății de agricultură a României« care a existat în anul 1835, și al cărei președinte a fost Mihail Ghica, fratele Domnitorului de atunci.

Diploma aceasta, care arată vechimea asociațiilor de îmbunătățire agricolă în România, cum și încercările patriotice de a proclama nume'e de România în locul numirii obișnuite țerilor dunărene, va fi așezată în sala societății agrare ca o mărturie a încercărilor din trecut și ca un îndemn puternic pentru munca stăruitoare în viitor — cum scrie »Evenimentul«.

Têrguri. Incetând boala de vite în jurul Murăș Ludoșului, se țin têrgurile de vite regulat în Murăș Ludoș, în fiecare Marți.

Têrgul de țeară din Bărfy-Huedin (com. Cojocnei), care era să fie oprit, constatându-se că nu este boală de vite, s'a ținut sêptemăna aceasta.

Un pod proiectat peste Olt. In Făgăraș s'a pornit o mișcare, pentru a se face un pod peste Olt, care să împreune Făgărașul și jurul lui cu comitatul Têrnavei mari. In afacerea aceasta se va ținea o adunare de țeară, să se vor face pașii de lipsă la minișteru și comunicație.

Din comuna Fenaț ni se scrie, că mergînd la un ospet, stărea aceasta trîntă la mîna așa putea lucra.

Nou abonament. Cu 1-a Ian. 1904 deschidem un nou abonament la „Foaia Poporului” cum se vede aceasta în alt loc al foii. Totodată, on. abonați pot trimite și prețul „Călimdarului Poporului” (46 bani = 23 cr. de un exemplar) având astfel a plăti numai odată portul postal pentru bani.

Bilete de cununie și de vizită. La tipografia noastră au sosit cele mai moderne și mai elegante bilete pentru anunțuri de cununie și bilete de vizită. Comandele se fac prompt și cu prețurile cele mai moderate.

Cununii. Dl. Corneliu Langa și dra Marioara Cocisu vestesc sărberea cununiei lor, care se va celebra Duminecă în 18/31 Ian. 1904 la 2 ore p. m. în biserica gr.-cat. din Comăna-inf.

— Dl. Ioan Marcu și d. soara Maria Ivan își serbează cununia lor, Duminecă în 18/31 Ianuarie a. c., la orele 1 p. m., în biserica cea mare din Seliște.

— D. soara Agafia Cergovean și dl. Dionisiu Lăncrăjan își celebrează cununia lor, tot Duminecă în 31 Ianuarie n., la orele 3 d. a., în biserica gr.-or. din Șeica-mare.

— Dl. Dumitru Sava, inv. și d. soara Rafila Cristea își serbează cununia lor, Duminecă, în 1/14 Februarie 1904, în biserica gr. or. română din Potoc.

Tulburări în Croația. Din Croația earăși vin știri despre tulburări de-ale țărănilor, din pricina inscripțiilor ungurești. Intre altele Vinerea trecută vre-o 100 de țărani au atacat stația călei ferate din Miselinovet, 'i-au spart ferestrele și au nimicit inscripțiile maghiare. Șeful stației a scăpat cu fuga.

Jăful torului poștei din hotarul Vaț-Rélság s'a aflat. Am scris mai înainte, că în 5 Ianuarie c. a fost ucis cocșul căruței poștale care mergea spre Vaț, împreună cu un alt om și căruța a fost jăfuită. Acum s'a aflat ucigașul, anume proprietarul ciardei Locuș, cu numele Podragyi. El a fost tradat prin ruda de fer, cu care s'a spart lada poștei și care s'a găsit la el.

Domnitorul principatului Anhalt, (Germania) principele Frideric a răposat în 24 l. c. în vârstă de 73 de ani. Prințul își are obârșia din străvechea familie Acania.

Reuniunea de asigurare archidiecezană din Blaj. „Unirea” publică următoarele date, scoase din raportul direcțiunii reuniunii archid. de asigurare împotriva focului pe 1903:

Reuniunea are în asigurare realități în valoare de aproape 1 mil. 700 cor. pentru cari a încasat peste 8600 premii curente și restante. Fondul de rezervă la sfârșitul lui 902 a fost de peste 23 mii cor. În anul trecut a plătit despăgubiri 729 cor. totalul despăgubirilor în decursul celor 5 1/2 ani de existență se ridică la cifra de cor 6463. Reuniunea și-a estins activitatea până acum nu numai în archidieceză ci și peste o parte însemnată a diecesei de Lugoj.

Cu rambursă. Mai mulți din iubii noștri cetitori cer să le trimitem „Călimdarul Poporului” pe 1904 cu rambursă, adică să-l plătească la poștă când sosește. Vestim pe toți, că trimiterea în chipul acesta a Călimdarului costă prea mult și e cu mult mai bine a trimite prețul Călimdarului (46 bani) cu mandat postal ori în timbre poștale puse în o scrisoare cu 10 bani, ear' acela, cari își renoiesc abonamentul pe anul viitor pot să trimită prețul Călimdarului de odată cu abonamentul.

Confiscări. În două locuri au fost confiscate cărți și compoziții românești, că, vezi Doamne, sânt primejdioase patriei maghiare. În Caransebeș poliția a confiscat două compoziții de dl. Vidu, anume „Marșul lui Iancu” și „Haidai frați”, ear' în Brașov a fost confiscată o broșură, intitulată: „Horia, Cloșca și Crișanu” — Martirii Transilvaniei. — Patria e mântuită!

Expoziție internațională în România. Zărele din România scriu că dl. Dr. Istrati a luat inițiativa organizării unei mari expoziții internaționale în anul 1906, cu prilejul aniversării de 1800 ani dela descălecarea Romanilor în Dacia și a jubileului de 40 ani de domnie a Regelui Carol I.

Cas de moarte. Din Căprioara ni se scrie, că acolo a răposat săptămâna trecută Victoria Lăzărescu născ. Petrovici, soția parochului Iuliu Lăzărescu, în vârstă abia de 21 ani. În mormântarea s'a făcut în ziua lui Ioan Botezătorul, 7 Ian. v. celebrând mai mulți preoți și fiind petrecută la mormânt afară de întristatul soț, de frați, surori și alte rudeni, cum și de un număr public. Fie-i odihna lină.

Arderea unui oraș. În 23 Ian. c. orașul norvegian, Alesund, a căzut pradă flăcărilor. Alesund are 12 mii de locuitori și era unul din orașele comerciale mai însemnate din Norvegia. Acum întreg orașul e în ruină și locuitorii au ajuns în miserie. Focul s'a iscat noaptea, în o fabrică și s'a lătit cu o mare repeziune, încât n'a putut fi împedecat de loc. Pentru ajutorarea locuitorilor s'adună bani, haine etc. în întreaga Norvegia și în alte părți.

Calendarul tragerilor. Numărului de azi al ziarului nostru adăugăm un calendar al sortirilor diferitelor losuri edat de cunoscută casă de schimb Eduard Urban din Brunn. Acest calendar, frumos executat, va fi binevenit proprietarilor de losuri și efecte publice, de oare-ce în el se află toate cele relative la cumpărarea și administrarea sortirilor și hârțurilor de valoare. Recomandăm acest calendar atențiunii cetitorilor noștri cu atât mai mult de oare-ce casa de schimb Eduard Urban din Brunn, în timpul existenței sale de 34 ani, a știut totdeauna să salveze interesele comitenților sei.

„Cartea de Aur.” La librăria noastră se află de vânzare „Cartea de Aur” de dl. T. V. Păcățianu, vol. II cu prețul de 10 cor. și porto 20.

Pentru notari. Avisăm pe domnii notari comunali și cercuali, că tipăriturile de lipsă în cancelariile notariale, de ori-ce fel, se află în librăria dlui L. Budovski, Sibiu, strada Cisnă diei, nr 27.

Producțiuni și petreceri.

In Gârbova.

Din Gârbova ni se scriu următoarele:

În ziua de Apă-botează seara s'a dat o reprezentațiune teatrală-declamatorică, prin neobosita stăruință a dlui învățător Vasile Greavu și a soției sale, cu concursul unor fruntași tineri din comună, în favorul bibliotecii parohiale. Producția a reușit foarte bine și cu atât mai virtos fiind diletanții toți din popor, cari au umb'at numai în comună la școală. În pause au declamat băieții de școală unele declamațiuni foarte instructive pentru popor, ear' după teatru a urmat joc. E de însemnat că au fost mulți din consătenii sași prezenți, începând dela notar, primăria întreagă și alți fruntași sași, ba au fost și din comunele învecinate, precum dl. notar Munthiu din Reciu, preoți, învățători străini etc.

La orele 12 s'a ținut cină comună, s'a tostat pentru diletanți, accentuându-se deosebitele merite ale dlui învățător Greavu și ale soției sale, deosebire a tostat dl. notar

Munthiu în numele Romanilor din Gârbova, mulțumind dlor Sași amintiți pentru bunăvoința ce a arătat-o conlocuitorilor lor Români, exprimându-și dorința ca și pe viitor să vadă Sașii și Români trăind în legături prietenești.

Un participant.

In Bistra.

În ziua de Anul-nou a fost în Bistra (Munții-Apuseni) o producție și petrecere, care, după-cum ni se scrie, a isbutit foarte bine. S'au jucat piesele „Craiu nou” și „Arvine și Pepelea”, apoi între ele s'au cântat poeziile frumoase. Producția și petrecerea au dat o corul din Bistra, care s'a înființat prin stăruințele preotului Alexandru Papiu și a învățătorilor Petru Simu și Romul Marcu. Azi corul s'alcătuește din 22 persoane. Venitul preste tot al petrecerii face la 200 cor. Despre venitul curat are să și dea seamă cantorul Todor Achim, care a fost la casă, împreună cu dl. inv. Marcu.

In Avrig.

„Reuniunea femeilor române din Avrig” aranjează o producțiune declamatorică-teatrală cu concursul corpului învățătoresc Duminecă, în 25 Ianuarie (9 Febr.) 1904 în sala cea mare a hotelului comunal din Avrig. Venitul curat e destinat jumătate pentru fondul Reuniunii femeilor, ear' jumătate pentru biblioteca școlară.

Programa: 1. „Peneș Curcanul”, poezie de V. Alexandri, declamată de un elev; 2. „Herșcu boccegiu”, cântecel comic de V. Alexandri, predat de învățătorul Nichita Spârlea; 3. „Dialog, despre lux”, de Pop. Rteganul, predat de două eleve; 4. „Cinel-Cinel”, comedie cu cântece într'un act de V. Alexandri. După producțiune urmează joc.

Dela teatru.

Mărti seara s'a dat piesa: „Buder Straubinger” de Eysler.

Piesa aceasta e una din cele mai dragute operete și a avut succes splendid, fiindcă și-a dat concursul și d-na Olga von Tük-Rohn, care deja de acum îi anul e cunoscută publicului sibiian, fiind aici ca oaspe.

După cum zic, piesa a succes foarte bine. Publicul a aplaudat frenetic pe cântăreață, care atât prin jocul ei, plin de grație, cât și prin vocea și esteriorul ei a captivat pe toți.

Cu un humor iresistibil a produs Fritz Günther-Pistol pe „fratele Straubinger”. Comicul piesei a fost bine reprezentat prin dl. Redl și Josefina Paulmann. Mercuri seara s'a dat tot piesa aceasta.

Joi seara s'a dat piesa: „Der Rastelbinder”, care s'a mai dat anul acesta aici, și a avut un succes foarte bun. În seara aceasta a pășit pentru ultima-ora ca oaspe, d-na Olga von Tük-Rohn.

Glg.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

Gr. M. în Bt. Adresează-te la autor în Velecheriu; noi nu avem cartea.

I. C. (Ab. nr. 1673). În curând vom rezolva treaba.

I. M. stud. IV cl. în S. Poezia e slabă de tot; nu se poate publica.

D. în M. Mulțumită. Foaia de aici merge regulat; dacă nu o capeți, avisează-ne.

T. V. B. în Vh. Poesiile s'au aflat. Publicăm din ele. Nrii îi trimitem.

Proprietar, editor și redactor responsabil:
Silvestru Moldovan.

Tiparul „Tipografii” Iosif Marschall.

K. C. POPOFF

a legjobb TEA a világon.

147 9-10

De vânzare.

O casă în Sibiu ulița Rațelor (Entengasse nr. 13) este de vândut în condiții foarte favorabile

Mai de aproape a se informa în casă etagiul I. 17 1-2

Avis!

Un individ care au fost de vro 18 ani aplicat la lucruri notariale cu praxă, caută ocupațiune la vre-un institut românesc în patrie fie chiar și în România, pe lângă o leafă convenabilă bagatelă la început; de dorit ar voi în România, ceia ce doresc, a se adresa la redacțiunea acestei foi. 12 1-3

Atelier fotografic Mysz

Reproduceri în mare cu toate prețurile. Garanția pentru asemănare

S'î n. str. Măcelarilor nr. 6, (în fața cu hotel Meltzer).

Recomandă atelierul sau arangiat în conformitate cu timpul modern pentru confecționare de icoane mărite în fotografie și pictură în oleu, precum și pentru tot felul de fotografii.

		bucăți			Prețuri în florini.		
		1	3	6	12		
Portret format visit		1.20	1.50	2.00	3.00	3	2.75
Figura întreagă format visit		—	1.50	2.00	3.50	5	5.50
Format Makart mic		—	1.50	2.00	3.50	7	—
Cabinet		1.60	2.50	4.00	7.00	8	—
Makart mare		2.00	3.00	4.50	7.00	11	—
Boudoir		2.50	4.50	7.00	11.00	—	—

Atrag deosebită atențiune la prețurile ieftine și la esecutarea frumoasă a icoanelor.
Grupe de familie, școală, reuniuni ș. a. se execută cu prețuri extraordinare ieftine. 184 7-10

Eftin de minune!!

395 bucăți cu fl. 1.85.

Un orologiu escelent și elegant, cu garanță că umblă bine și în 24 de ore numai odată trebuie tras, împreună cu un lanț aurit; un admirabil ac de cravată cu brilliant-simili; un inel aurit cu peșteră imit. pentru domni ori dame; o garnitură admirabilă, constatătoare din bumbi de manșete, guler și un piept, gar. 3%, aur-double, 6 bucăți batiste de buzunar, gar de in; unelte de soris elegante de nikel; o etui de oglingă de toaletă cu un pepten frumos; un săpun de toaletă aromatic; o carte de notițe legată; 12 bucăți de bilete artistice a bărbatilor renumiți ai secolului trecut, 72 buo pene de cancelarie engleze și încă 290 bucăți diverse, cari sunt folosite în casă, sunt gratis

Trimiterea cu rambursă sau cu plată înainte prin casa de export

H. Spingarn, Cracovia, nr. 80.

La cumpărare de două pachete dau gratis un frumos briceag de buzunar, cu două tășuri. La mai mult de două pachete de fiecare un astfel de briceag.

Pentru-ce nu convine, se trimit numai decât înderept bani. 20 1-2

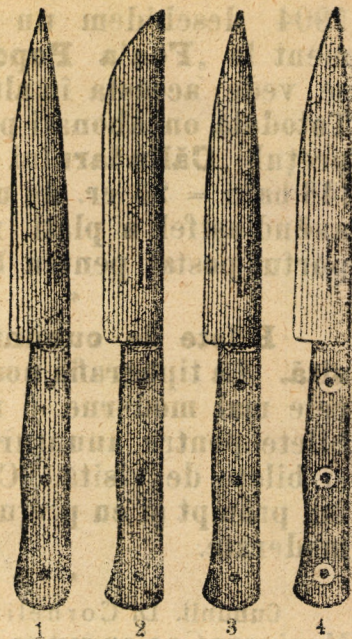
Mașini de Alexanderwerk pentru tocat carne.

Prețul în coroane.



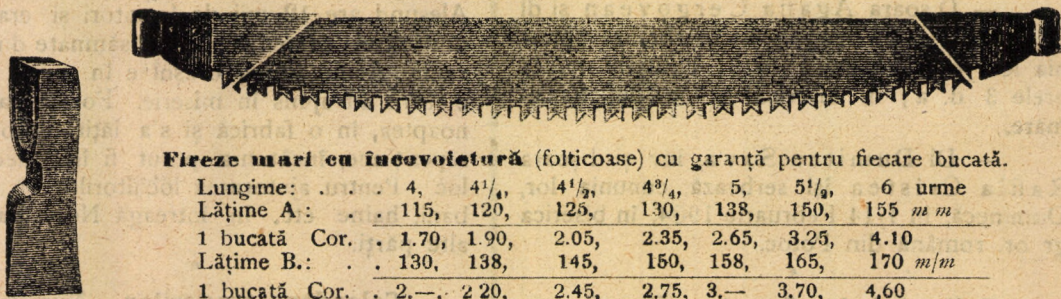
Forma: R RR S UU Forma: SS U T
Mărimea și numirea formei: R RR S SS U UU T cu roată de invirtit

taie într'o minută chil.	1/2	3/4	1	1 1/4	1 1/2	1 3/4
1 buc.	Cor. 5.30	7.60	8.80	8.50	13.30	15.80 29.50
Cuțitul siugur	— .70	— .80	1.10	1.10	1.30	1.30 1.60
Discul gaurei siugur	Cor. 1.30	1.80	1.50	1.50	2.80	2.80 4.20



Cuțite cu garanție pentru toată bucată

		17	19	21 cm.
Fig. 1 Cor.	—	—	—	—
Fig. 2 >	—	.56	—	.68 —.80
Fig. 3 >	—	.56	—	.68 —.80
Fig. 4 >	—	.64	—	.76 —.90



Firze mari cu incovoietură (folticoase) cu garanță pentru fiecare bucată.

Lungime:	4	4 1/4	4 1/2	4 3/4	5	5 1/4	6 urme
Lățime A:	115	120	125	130	138	150	155 m m
1 bucată Cor.	1.70	1.90	2.05	2.35	2.65	3.25	4.10
Lățime B:	130	138	145	150	158	165	170 m/m
1 bucată Cor.	2.00	2.20	2.45	2.75	3.00	3.70	4.60

Sape de lemn de formă deosebită, cu garanță pentru fiecare bucată. 8 3—

Carol F. Jikeli, Sibiu
la Coasa de aur.

În atențiune binevoitoare.

Din incidentul criselor de bere, ce amenință, ne luăm voia a face atent p. t. public și pe domni proprietari de licențe de beuturi, asupra berii noastre, premiată cu „medalia de aur“ la esposiția industrială din anul trecut din Sibiu, și anume:

„Bere Transilvania“ deschisă și neagră

aceasta din urmă a la berea de München) și

Bere bock-salvator, de grad superior

și invităm on. public a-și procura astfel de bere

Espedarea berii noastre se face în butoaie de câte 25, 50 și 100 litre și în butelii à 1/10 și 1/20 litre, la ceea ce observăm, că berea de butelie se espedează la țeară numai în stare pasteurizată, prin ceea-ce se urcă în mod însemnat durabilitatea berii și se face posibil, ca și birtașii mai mici și cumpărătorii privați se poată avea în ori-care anotimp întotdeauna bere proaspătă

Cu distinsă stimă

Prima fabrică ardeleană cu vapor, de bere a Erezilor lui Ioan Habermann.

19 1-6

Liferantul curții ces. și reg. Esposiția Paris: Medalia de aur.

FERNOLENDT

Vacs de ghetе și papuci,

cel mai bun din lume, se svântă curând, are lustru foarte frumos și nu strică pelea de loc. — Infinitat la anul 1832. — Depositul fabricii Viena I. Schulerstrasse nr. 21.

102 16-26

Se capătă în toate locurile.

De vânzare.

În comuna Tăuți se oferă un rar prilej de a-și face stare prin negoț și economie indeosebi de oi, pentru acel român, care ar cumpăra următoarele realități:

I. Fondul intern, situat în mijlocul comunei, ce constă din: 1. O casă cu 4 odăi; 2. o bucătărie; 3. o cămară; 4. un grajd toate aceste din piatră și acoperite cu țiglă; 5. o șură de lemn, acoperită cu paie.

Fondului intern aparțin: o curte spațioasă și 2 grădini cu diferiți pomi nobili.

II. 40 jugere pământ, din cari 30 jug. arător, 10 jug. fâneață și vie; apoi dreptul de pădure și pășune și în fine licență deschisă pentru vânzare de beuturi spirituoase.

Toate aceste realități se dau eventual și în arândă. A se adresa la

A. Pătruț,

Tăuți, ultima poștă Hoszunaszó
(gară între Micăsasa și Blaj).

13 1—2

500 florini plătesc celui-ce ar mai

căpăta vre-odată durere de dinți ori îi va mirosi gura după-ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 35 cr. Pentru trimitere franco 48 cr. deosebit. Ed. Bartilla-Winkler Viena 19/1. Sommergasse 1. În Sibiu: în farmaciile: în Piața mare 10; în Piața mică 27; strada Cisnădiei 59; ulița Turnului (Saggasse); ulița Ocnei 2. În Bistrița: farmacia lui Herbert Sebeșul-săsesc: farmacia Lederhiler; Sighișoara: farmacia lui Ligner.

Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile unde nu se poate căpăta, trimite 7 sticle cu 2 fl. 60 cr. franco. 5 2—

În Nr. 2 al „REVISTEI FOLOSITOARE”

se va începe publicarea operei

Mica garnisoană sau Scandalele din armata germană

— De locotenentul BILSE —

Locotenentul Bilse a fost condamnat la 6 luni de închisoare, fiindcă a zugrăvit vieța militară așa cum o cunoaște, ear' cartea sa a fost confiscată în Germania. Tipărită însă din nou în Austria, într-o singură lună s'au vândut 300.000 exemplare. Această operă singură reprezintă valoarea totală abonamentului anului întreg al revistei. Nr. 2 va mai conține:

Tabla de materie a numărului 2.

Mica garnisoană sau scandalul din armata germană, de locotenentul Bilse — Causa orbirei cailor. — Durerea de mâsele și vindecarea lor într'un moment. — Tenia (Panglică) — Degerături. — Pedagra. — Ingrijirea fuxiilor în timpul iernei. — Rozierii (urmare). — Furtunile tinereții (urmare). — Conservarea prin sterilizare a mustului de fructe sau struguri. — Spoitul cu var. — Oglinda stupilor. — Cum se deosebește olanda de bumbac — Cel mai bun mijloc de a face cisme impermeabile. — Cum se stîrlesc păduchi la animale. — Cum se obișnuiesc scroafele cu purcei străini. — Valoarea cenușei ca îngrășămintă. — Prepararea oțetului din vin. — Grânele mucețite. — Cadavre de legume. — În contra cătrănirii pomilor fructiferi. — Ingrijirea frumuseții. — Boalele de stomac. — Diverse. — Moda.

Tabla de materii din nr. 1.

Bronșita. — Astma. — Dieta la Podagră. — Scăpare de guturaiu. — Tinctură de iod contra înțepării insectelor. — Laptele — Rozierii. — Nu culegeți fructele prea de timpuriu. — Îngrășămintă artificială a livezilor de pomi. — Despre adăpatul vitelor. — Despre nutrețul de iarnă. — Castani sălbateci ca nutreț. — Direcția creșterii cailor. — Furtunile tinereții (roman). — În contra paraziților din grâu. — Cultivarea pomilor în ghivece. — Frunze de varză asupra laptelui. — Difteria la găini. — Cel mai timpuriu nutreț verde. — Cum trebuie nevasta să-și trateze bărbatul? — Importanța somnului. — Cel mai nou sport al damelor în Anglia. — Ce însemnează numele de „Cara-George”. — O statistică muzicală. — Șiretenia unui nebun. — Consolare religioasă în pușcărie. — Un bine-făcător. — Corpul delict. — Trenul mixt. — Causa principală. — Fără răutate. — Pensionarul — La dantist. — Doi drept unul. — Un judecător drept. — Dorință nevinovată. — Șaradă. — Meserie grea. — Cum se facem din haine vechi lucruri folositoare.

Abonamentul pe an este 5 cor. pe 1/2 an 2.50.

Editura librăriei IG. HERTZ
București.

18 1—3

Espediție de carne, — cârnați și cǎrnuri afumate.

Șuncă, tină, cu os, . per Khlg.	1.60	Cârnați de Cracovia, tăiați dur	1.40
„ rotundă fără os	1.80	„ „ „ fin	1.40
„ fără slănină	1.60	De Braunschweig	1.30
Șolduri, rotunde, fără os	1.50	Cârnați de Paris (Pariserwurst)	1.30
„ nerotunzite „ slănină	1.30	„ polonezi (Polnische- wurst)	1.20
Carré, retezată	1.50	Presswurst	1.10
Carne afumată cu coaste	1.60	Cârnați cu aiu	1.40
Slănină pentru pâine, grasă	1.60	„ fără	1.40
„ în fâșii, papricată	1.50	„ ardelenesti cu aiu	1.50
„ „ afumată	1.50	„ „ fără	1.50
Salamă I-a, ung. pro Ian	2.50	„ de sardele	1.30
la lună 10 h pro kg urcare,		„ „ șuncă, neferți	1.80
Cârnați de vânat din carne de		„ „ limbă	1.30
șuncă per kg	1.40		

Mai departe slănină crudă, Bauchfliz, unsoare de porc de casă, burliuci, untură de porc, carne proaspătă de porc, tăiați totdeauna proaspeți, cu prețurile de zi cele mai ieftine. Colli de poștă cu rambursă; listă de prețuri la cerere.

2 4—01

Iosif Theil,

fabricant de salamă și cǎrnuri afumate.

Mediaș (Transilvania)

Pe sezonul Carnevalului

Îmi permit cu toată stima a recomanda pentru cas de trebuință atelierul meu fotografic, care e întocmit și pentru fotografiări de seara cu lumină electrică.

Ore de fotografiare până la 7 ore seara, în cas de anunțare înainte se fac luări și după 7 ore.

Cu deosebită stimă

Wilhelm Auerlich,

Strada Cisnădiei 53.

Telefon nr. 13.

George Schenker & Fiu

Fabrică de spirt și deposit liber de spirt

Sibiu, — Hermannstadt, — Nagyszeben.

Ofer rămânând liber, contra netto casa și dela fabrică sau deposit liber

ff. 96% Spirt rafinate, pr. 10.000 Lt. % Cor. 1.50

ff. 93% Spirt crud. „ „ „ 1.48

ff. Licheuri de tot soiul, apoi rachii sau rum obișnuit la luarea unui sortiment de 25 Lit. sau și 25 Lit. de o calitate pe litră „ 1 —

La procurarea cu rambursa de spirt sau rafinate este de dat ca arvonă pentru dările corespunzătoare de fiecare Lit Cor. I.—. 112 13—52

Oroloage, obiecte de aur și de argint deposit dela fabrica

Iulius Erös

Sibiu (Nagyszeben) str. Cisnădiei 3.

— Cel mai mare deposit —

din Transilvania dela fabrică, de oroloage, juvaturi, obiecte de aur și de argint al lui Iuliu Erös, Sibiu (N. Szeben), strada Cisnădiei nr. 3

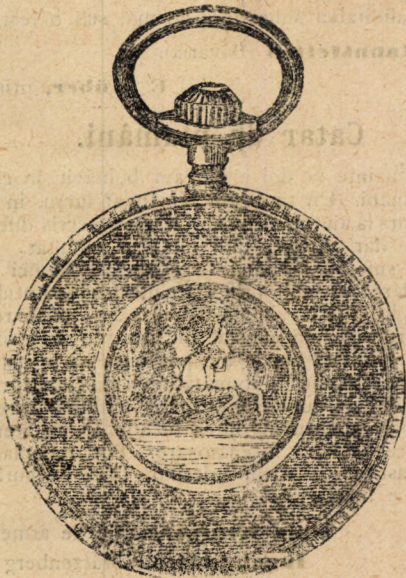
Toate obiectele de aur și de argint sunt probate și examinate oficios și pe fiecare obiect este oficială vizibilă „marca”, afară de aceasta se dă garanță în scris despre veritatea fiecărui obiect.

Prețuri—curante ilustrate se dau la cerere gratis și franco. 64 18—26

Nr. 160 F. Orologiu de nickel, cu copierii dublu, foarte masiv 7 cor. 50 bani.

Lanțuri de nickel 50, 70, 100, 140 bani.

Lanțuri de argint 2 cor. 90 bani până la 10 cor. Sinoare pentru orologiu, 20, 30, 50 bani.



Nr. 160 F.

Atențiune!

Se aduce la cunoștință economilor noștri, că în apropierea Sibiului spre dealul Ocni se află de vânzare din mână liberă o grădină în mărime de 9 jugere în 661 stâng. □, care e foarte potrivită pentru albinărit și prăsilă de porci etc., conținând peste 100 pomi nobili precum și mai multe sute de vișini și alte feluri de pomi. Detalii la

D. Sêrbu,
16 1— Strada Lungă nr. 11.

Pene de gâscă

să caută spre cumpărare

Adolf Rotter,
14 1—1 Lipsca.

Negutătorie cu vechiu renume, esistând de 53 ani.

Hugo Lüdecke

giuvaergiu

Sibiu, Piața-mare.

Cel mai mare deposit de giuvaere, obiecte de podoabă, obiecte de aur și argint de tot soiul. Deposit de fabrică de utoșilii bisericicești, pentru biserici/e gr.-orient. și gr.-cat. 156 6—10



Ioan Gebora

negutătorie de haine bărbătești
Sibiu, Piața mică, nr. 10.

Asortiment bogat de stoffe de modă

și anume producție din țeară cum și fabricate engleze și de Brünn, veritabile.

Deposit de haine gata pentru domni și copii.

Mostre la cerere gratis și franco.

Cei îmbolnăviți de catar de plumâni, sângerare de plumâni și durere de stomac

să-și ia atâta timp și să examineze scrisorile de mai jos, cari dovedesc vindecarea. Acesta e numai numărul disparent a celor-ce sosesc în continuu. Să publică fără nici o observare, de oare-ce experiența ne arată, că publicul suferind își știe face el însuși mai bine opinia sa. Estrasele de scrisori, abstrăgând dela unele mici modificări stilare, sunt publicate verbal, dar' cu lăsarea afară a mulțumitei și a criticei asupra curelor fără rezultat de mai nainte. Scrisorile originale se pot vedea și ar fi foarte de dorit, ca cât mai mulți să o facă aceasta. Autoritățile au făcut-o deja. Abaterea dela adevăr, fără privire că aceasta se referă la introducere sau la descrierea vindecării, care-i urmează, ar cauza mare pedeapsă. Ca laicul să poată afla la timp, deja la cel mai mic simptom, ajutor, fără să aștepte dezvoltarea morbului, înșirăm aci **simptomele**, cari obvin mai des: tuse, care întărită adese la vomare. Scuiat uscat. — Înțepătură în piept și spate. — Simțire de greutate pe umeri. — Asudări noaptea. — Mâni și picioare de obicei reci. — Greutate de respirație. — Respirația e urmată mai târziu de sunet șuerător și răgușit. — Scuipare de sânge. — Bătăre de inimă neregulată, adese ori tare. Împreună cu un mare simț de frică. — Dormire puțină. — Mistuire slabă. — Pentru continuarea curei e de lipsă descrierea punctuală a rului, trebuie spus, care e ocupația și că reci sunt picioarele. — Adresăm așa:

Institut de cură, Spiro Spero "Dresden-Niederlössnitz, Schulstr. 124/a.

Catar de plumâni de 25 ani.

În etate de 18 ani mi-am pierdut sănătatea prin aceea, că fiind încălzit am beut un păhar de apă rece. A urmat o tuse grea, umblarea îmi cădea greu, în urma nădușelii și greutatei de respirație. La un an toate au încetat, dar' peste puțin ear' a urmat aceasta stare, eu deosebire în căldură mare și toamna și preste tot în vreme neguroasă Starea îmi devenia tot mai rea, așa că adese-ori credeam, că mă nădușesc. Am consultat mai mulți medici, dar' aceștia nu mi-au putut procura decât alinare. În urma tusei și a respirației grele așa m'am slăbit, încât noaptea numai în stare de ședere mă puteam odihni. În urmă atacurile aceste se repetau în fiecare săptămână și se manifestau în formă de tuse, șuerătură și răgușală în țevă de respirație, durere de piept, bătăi de inimă, așa că nu mă puteam culca pe o parte, ci totdeauna trebuia să stau șezând. Atacurile aceste durau câte 4—5 zile și nopți. Nu puteam să mă odihnesc încălta decât câte 2—3 zile și earăși începeau. Medicii îmi ziceau adese, că suferințele îmi sunt incurabile și numai alinare se poate da. Sămănța rului rămâne pe vecie. Ultimul medic a declarat, că sufer de catar de plumâni învechit și umflătură a țevii de respirație. În fine, când am slăbit cu totul și mi-am urit și vicia, am cetit în ziare rezultatele escelente de vindecare a institutului de cură Spiro-Spero. Aceasta m'a încurajat și m'am adresat la institut pentru ajutor. La începutul curei mi-se părea, ca și când starea mi-s'ar înrăutăți, dar' încurajat de pacienții deja vindecați, am continuat cura și la 3 săptămâni, spre cea mai mare a mea bucurie, am simțit îmbunătățire. De aci înainte vindecarea a progresat repede și nu peste mult m'am și sculat din pat. După o cură de 2 luni, mulțumită lui D-zeu, mi-am putut începe de nou ocupația și o continuu și acum. fără ca să fi rămas ceva urmă a boalei mele groaznice.

Imi țin de datorință a da espresione mulțumitei mele recunoscătoare pentru sfatul bun și ajutor și bucuroș recomand tuturor suferinzilor, să folosească prețioasa cură a institutului Spiro Spero.

Cu deosebită stimă

Anton Deisl, Steyr, (Austria sup.)
str. Duckart 17.

Astma, catar la țevă de respirație.

Cu bucurie descriu, după cea mai bună a mea știință, cauza și vindecarea boalei mele. Fără nici un simț premergător s'a ivit în o dimineață

în țevă de respirație o simțire de răgușală și horăit. Totodată s'a adaus rului greutate de respirație, care se mărea zi de zi și la cea mai mică forțare asudam tare, ceea-ce avea mari desavantagii. Tusa era așa de tare, încât de multe-ori cădeam jos la pământ inconșci. Natural, că în astfel de împrejurări n'am fost capabil a lucra mai departe. Nu puteam nici să mă culc, trebuia să stau șezând ziua și noaptea. Deja la cea mai mică mișcare se urca greutatea de respirație și atunci în adevăr m'aș fi bucurat dacă moartea m'ar fi scăpat de suferințe. În adevăr trebuie să mărturisesc, că eram foarte prăpădit. Căutând mult prin ziare, am aflat un leac, așa numitul praf de astma. Acesta mi-a adus ceva alinare, dar' de vindecare nici vorbă nu era. L'am folosit aproape 2 ani și am spesat cu e vre-o 70 de marce. Apoi m'au făcut atent la cura institutului Spiro-Spero am hotărât să fac experiența și cu aceasta. Deja primele îndrumări, de cari am fost împărțit, m'au încurajat și eară, cura aceasta s'a dovedit de cea mai bună. Am urmat îndrumărilor energic și diligent și pot zice cu drept, că după D-zeu d-tale îmi pot mulțumi zilele ferice, de cari earăși am parte. Cura d-tale o voi recomanda la toți. Cu deosebită stimă și mulțumită.

Naver Francise Wagner,

Hannstetten (Bavaria).

Validitatea subscrierii de mai sus o testifică

Hannstetten (Bavaria).

(L. L.) **E. Hüber,** primar.

Catar de plumâni.

Înainte cu doi ani m'am bolnăvit în catar de plumâni. Un timp am tământat lucrul, în fine am recurs la ajutor medical. Mi-au prescris diferite lucruri, dar' durere, fără nici un rezultat. Am răbdat suferințele până în Febr. c. Atunci din întâmplare am cetit prin ziare despre institutul de cură Spiro-Spero. M'am adresat în scrisoare și peste trei zile am căpătat îndrumările cu privire la cură. Îndată am și început cura și în câteva săptămâni am simțit îmbunătățire și azi pot exprima institutului de cură Spiro-Spero mulțumită recunoscătoare pentru îngrijirea în adevăr cu atenție și pentru deplina însănoșare. Pot recomanda acest institut ori căru suferind. Taxa de cură și așa nu e mare.

Emm Kratzer, soție de armerar,
Ingolstadt, str. Mürzenberg 7.

Boală de plumâni, sângerare de plumâni.

La 1899 am căpătat catar în vîrfurile plămânilor, încordându-mă prea mult la muncă; din acesta m'am însănoșat, până au stat în cură medicală. Neștiind, că la o astfel de boală e de lipsă cură neînteruptă, la 1902 m'am bolnăvit de nou în catar de plumâni, la care s'a adaus vîrsare de sânge, așa, că am căzut la pat. Aceasta a fost cauzată earăși de încordarea în lucru, de aierul rău etc. În fine am primit cunoștință despre institutul de cură Spiro-Spero, în Niederlössnitz, lângă Drezda. Mi-a succedat, ținându-mă punctual de instrucții, a alunga deplin boala și sper, că nu voi mai avea parte de ea. Repet deci mulțumite mele recunoscătoare.

Ioan Buxbaum, Haselbach,
I. Stockerau, Austria-inf.

Adevărul acestei declarații îl recunoaște antistia comunală.

Kronberger, antiste comunal.

Catar de stomac și de intestine.

Institutului de cură Spiro-Spero îi sunt dator cu mulțumită recunoscătoare, pentru rezultatele miraculoase, la cari a ajuns cu mine, 18 ani am suferit de mistuire rea, slăbiciune de stomach și lipsă de apetit. Corpul meu era tot umflat și trebuia să iau mereu purgative. Sufeream de insomnie, în picioare simteam așa slăbiciune, încât numai greoiu mă puteam mișca. Aveam adese-ori amețeli, mâinile și picioarele îmi erau adese-ori reci, ca ghiața. În timpul boalei trebuia să mă reții de-a gusta legumă și prăjituri, ceea-ce m'a supărat mult. M'au curat mulți medici, dar' fără rezultat. Atunci am fost făcut atent prin un inserat de ziar la institutul Spiro-Spero, am urmat cura acestuia și am observat grabnic efectul favorabil.

În urma curei corespunzătoare nu peste mult am avut apetit, scaun regulat și dormiam bine. Nu peste mult mistuiam bine mâncările și în 4 luni m'am vindecat deplin. Numai institutului Spiro-Spero am să-i mulțumesc, că acum la etatea de 70 ani m'am scăpat de boala mea îndelungată. În urma curei sigure și ieftine recomand acest institut cu căldură tuturor, cari sufer în asemenea boală.

Cu deosebită stimă

Teresa Horn, privatieră,
Viena, 16, piața Stillfried 5.

11 1—1

Cura se face prin scrisori și se poate continua fără ca c'neva să trebuiască a-și întrerupe ocupația. Se poate corespunda nemțește sau ungurește.